

Jaarverslag 2014

Stichting Sportfondsen
Pensioenfonds

Inhoudsopgave

Jaarverslag	5
1. Profiel	7
2. Kerncijfers	13
3. Verslag van het verantwoordingsorgaan	15
4. Verslag van het intern toezicht	17
5. Verslag van de compliance officer	19
6. Verslag van het bestuur	21
Jaarrekening	39
7. Balans per 31 december 2014	40
8. Staat van baten en lasten over 2014	43
9. Kasstroomoverzicht over 2014	45
10. Toelichtingen	47
11. Toelichting grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	49
12. Risicobeheer en derivaten	53
13. Toelichting op de balans	57
14. Toelichting op de staat van baten en lasten	67
Overige gegevens	75
15. Bestemming saldo van baten en lasten	77
16. Gebeurtenissen na balansdatum	79
17. Actuariële verklaring	81
18. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	83

Jaarverslag

1. Profiel

1.1. Doelstelling

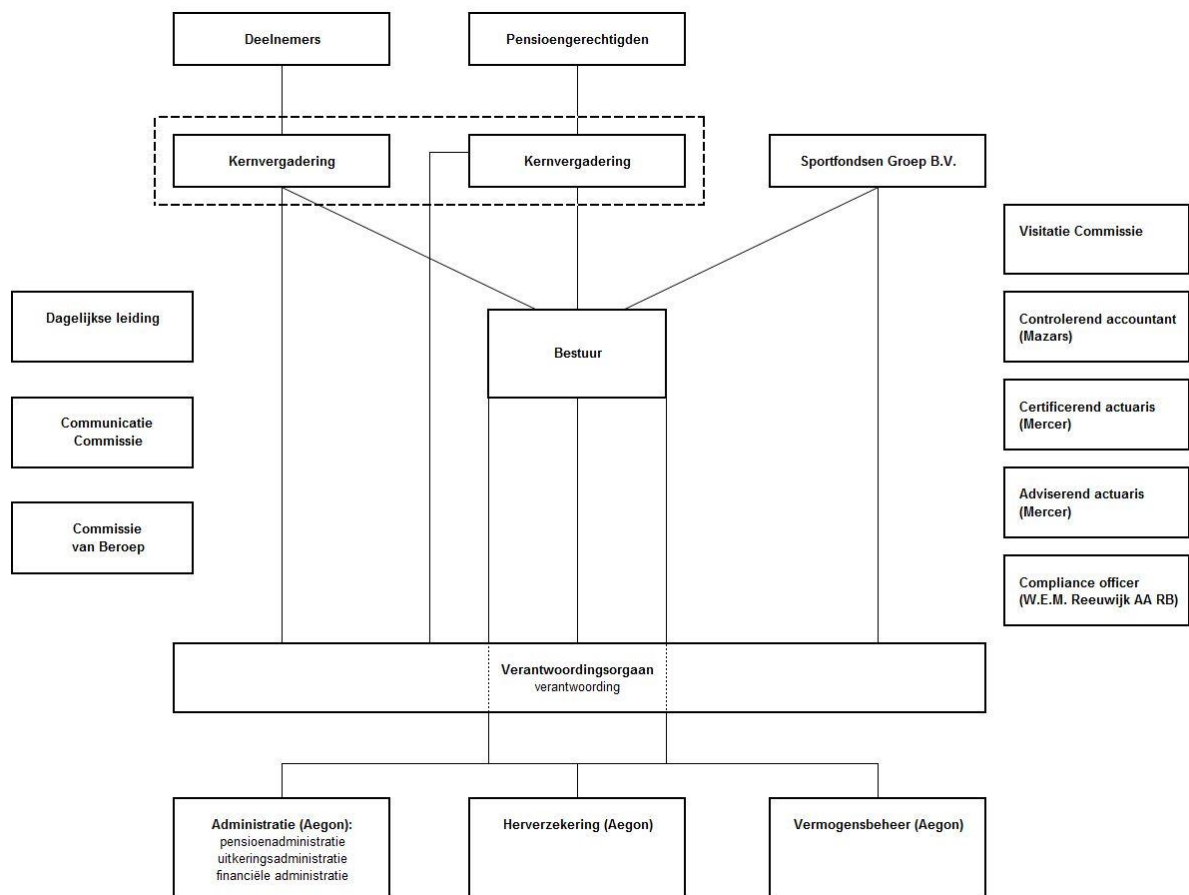
De Stichting Sportfondsen Pensioenfonds heeft ten doel, overeenkomstig de bepalingen van de statuten en de op grond daarvan van kracht zijnde pensioenreglementen, de deelnemers en gewezen deelnemers, alsmede hun nagelaten betrekkingen of partner, te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom, arbeidsongeschiktheid en overlijden.

Het pensioenfonds verleent aanspraken op ouderdoms-, pre-, partner- en wezenpensioen. De aanspraken worden verkregen op basis van een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. In het kader van de dispensatie van het bedrijfstakpensioenfonds dienen de pensioenregeling en de toeslagverlening minstens gelijkwaardig te zijn aan de pensioenregeling en de toeslagverlening van de Stichting Pensioenfonds Recreatie.

Het pensioenfonds is statutair gevestigd in Amsterdam.

1.2. Organisatie

1.2.1. Organogram

1.2.2. Organen

De samenstelling van de belangrijkste organen binnen het pensioenfonds is als volgt:

	Functie	Vertegenwoordiging	Lid sinds	Eind duur
Algemeen bestuur¹				
Drs. R.P. van Leeuwen	Voorzitter	Werkgevers	2003	2015
A.J. Witvoet ²	Secretaris	Werkgevers	2008	2014
E.J. Tromp	Secretaris	Werkgevers	2014	2017
S.J. Boer MBA	Bestuurslid	Werkgevers	2014	2017
Ing. M.J. Bijl	Plv secretaris	Pensioengerechtigden	2010	2015
S. Bruinings	Plv voorzitter	Werknemers	2007	2016
E.H. Hoegen ³	Bestuurslid	Werknemers	2011	2014

Ad ¹ Als het aantal bestuursleden van werkgeverszijde ongelijk is aan het aantal bestuursleden van werknemerszijde, wegen de stemmen van de oververtegenwoordigde bestuursleden zoveel minder als nodig om een gelijk stemgewicht van beide geledingen te bereiken.

Ad ² De heer Witvoet is per 1 juli 2014 afgetreden.

Ad ³ Mevrouw Hoegen is per 14 november 2014 afgetreden. De kernvergadering van 14 november 2014 heeft mevrouw Hermsen voorgedragen als lid namens de werknemers. Na een opleiding en goedkeuring door DNB zal zij door het bestuur benoemd worden.

	Functie	Vertegenwoordiging	Lid sinds	Eind duur
Verantwoordingsorgaan				
Mr. A.W.A. Joosen	Voorzitter	Werkgevers	2008	2017
R.J. Stoop AA	Secretaris	Werknemers	2008	2017
E. van der Velden	Lid	Werknemers	2014	2017
L. van Diggelen RA	Lid	Pensioengerechtigden	2010	2017
Compliance officer				
W.E.M. Reeuwijk AA RB			2011	-

Bestuur

Het bestuur voert het beheer van het pensioenfonds en voert de in het reglement vastgelegde pensioenregeling uit. Tevens heeft het bestuur de verantwoordelijkheid tot het doen van pensioenuitkeringen aan de gepensioneerde deelnemers en nabestaanden van (gewezen) deelnemers en voor het voeren van de deelnemersadministratie. Het bestuur heeft deze taken - onder behoud van zijn verantwoordelijkheid - gedelegeerd aan de verzekeraar.

Tot 1 juli 2014 kende het fonds een one tier board met een algemeen en een dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur was belast met het bepalen van het strategische kader van het fonds. Het strategische kader omvat het beleid inzake de omgang met lange termijn risico's, premie, toeslagen, beleggingen, dekkingsgraad en uitbesteding. Daarnaast hield het algemeen bestuur toezicht op het dagelijks bestuur.

Het dagelijks bestuur was belast met het bepalen van het beleid van het fonds binnen het door het algemeen bestuur vastgestelde strategische kader. Daartoe behoren onder meer de volgende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

- het besturen van het fonds en het vormgeven van het dagelijks beleid;

- het opstellen van beleids- en bestuursprocedures;
- het voorbereiden van besluiten van het algemeen bestuur;
- het uitvoeren van besluiten van het algemeen bestuur;
- het afhandelen van de activiteiten van het fonds en het uitvoering geven aan het uitbestedingsbeleid dat door het algemeen bestuur is vastgesteld voor zover dit is toegestaan op grond van wet- en regelgeving;
- uitvoering van de risicobeheersing op de langere termijn, en beleid op het gebied van premie, toeslagen, beleggingen, dekkingsgraad en uitbesteding;
- monitoren of de pensioenreglementen, de statuten en de overige juridische stukken van het fonds voldoen aan de geldende wet- en regelgeving binnen de door de wet- en regelgeving gestelde termijn en het ondernemen van passende acties en maatregelen;
- het adviseren van het algemeen bestuur;
- het vertegenwoordigen van het fonds conform het bepaalde in de statuten.

Per 1 juli is het fonds vanwege de Wet versterking bestuur pensioenfondsen overgegaan van een one tier board naar een paritair bestuur, waarin werkgevers en werknemers paritair vertegenwoordigd zijn. Alle taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden vallen binnen dit bestuur. Het bestuur heeft een dagelijkse leiding bestaande uit de bestuursleden, de heer Tromp en de heer Boer, de pensioenmanager, de heer Van Til, aan wie volmacht is verstrekt voor de volgende handelingen:

- de uitvoering van de bestuursbesluiten;
- met inachtneming van de statuten, pensioenreglementen en andere reglementen, alle daden van beheer en beschikking, welke verband houden met de doelstelling van de stichting, doch alles steeds binnen het kader van een genomen bestuursbesluit;
- het nemen van alle beslissingen die geen uitstel van 48 uur verdragen;
- het goedkeuren van betalingen binnen het vastgestelde budget;
- het opvolgen en uitvoeren van instructies van de toezichthouders;
- het innen van de premie.

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan beoordeelt het gevoerde beleid van het bestuur. Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop dit is uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan geeft een oordeel over het gevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst op basis van het jaarverslag, de jaarrekening, de bevindingen van de visitatiecommissie en andere relevante informatie. Daarnaast heeft het verantwoordingsorgaan het recht om het bestuur over een aantal aangelegenheden te adviseren. Het orgaan kan het bestuur gevraagd en ongevraagd aanbevelingen doen.

Intern toezicht / Visitatiecommissie

Tot 1 juli 2014 hield het algemeen bestuur toezicht op het dagelijks bestuur. Per 1 juli 2014 verricht een visitatiecommissie het interne toezicht. Na advies van het verantwoordingsorgaan heeft het bestuur mevrouw Eikenboom, de heer Borm en de heer Verschuren aangesteld als visitatiecommissie.

De visitatiecommissie heeft in ieder geval de volgende taken:

- het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures en -processen en de checks en balances binnen het fonds;
- het beoordelen van de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd;
- het beoordelen van de wijze waarop het bestuur functioneert en uitvoering geeft aan de aan haar toegekende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden;
- het beoordelen van de wijze waarop het bestuur invulling geeft aan de strategische kaders en de uitvoering ervan;
- zich uit te spreken voorafgaand aan de indiening van een verzoek betreffende het disfunctioneren van het bestuur door het verantwoordingsorgaan bij de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam in het kader van het recht van enquête.

Diversiteit

Het bestuur blijft er naar streven om binnen de organen van het fonds een zo goed mogelijke afspiegeling van het deelnemerbestand te bewerkstelligen.

Mw. Hoegen heeft in de loop van 2014 aangegeven dat zij na het aflopen van haar termijn niet beschikbaar zou zijn voor een herbenoeming. Door de Wet versterking bestuur pensioenfondsen moest het verantwoordingsorgaan worden uitgebreid met een tweede lid namens de deelnemers. Voor beide functies heeft het bestuur, conform haar diversiteitsdoelstellingen, gezocht naar vrouwelijke kandidaten en het is hier ook in geslaagd. Mevrouw Van der Velden is benoemd als lid van het verantwoordingsorgaan en mevrouw Hermsen is voorgedragen als lid van het bestuur. Zij zal na voltooiing van haar opleiding en na goedkeuring door DNB worden benoemd als bestuurslid. Het bestuur heeft verschillende acties ondernomen om ook jongere deelnemers te interesseren voor een bestuursfunctie. Er zijn nog geen jongeren bereid gevonden om zich voor een bestuursfunctie te kandideren. De komende jaren zal dat een prioriteit van het bestuur zijn. Ook bij de benoeming van de leden van de visitatiecommissie is diversiteit een leidend beginsel geweest.

Uitbesteding

Het bestuur heeft de pensioenadministratie, de beleggingsadministratie en de belegging van het vermogen van het pensioenfonds uitbesteed aan Aegon Levensverzekering N.V. die tevens als verzekeraar optreedt. De condities van de uitbesteding zijn vastgelegd in de met de verzekeraar gesloten verzekeringsovereenkomst met inbegrip van de bijbehorende Service Level Agreement.

Het bestuur houdt nauwgezet toezicht op de uitbestede werkzaamheden. In het verlengde hiervan is het bestuur verantwoordelijk voor het uitvoeren van controlemaatregelen gericht op de juiste en volledige registratie van de gegevens van het pensioenfonds. De betreffende controlemaatregelen zijn gericht op de volgende controlegebieden:

- integriteit en deskundigheid van het bestuur;
- administratie;
- juistheid van de door de werkgevers aangeleverde gegevens;
- vermogensbeheer.

Eigen beheer

Het is in de huidige economische omstandigheden niet mogelijk gebleken om het garantiecontract met Aegon te verlengen of bij een andere verzekeraar een vergelijkbaar contract af te sluiten. Daarom heeft het bestuur van het pensioenfonds, na alle mogelijkheden overwogen te hebben, besloten om vanaf 1 januari 2015 over te gaan op eigen beheer. De tot en met 2014 opgebouwde aanspraken blijven achter in het garantiecontract van Aegon. Voor het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico is een stop-loss contract met Zwitserleven afgesloten.

Door deze ontwikkelingen heeft het fonds tevens een pensioenadministrateur en een vermogensbeheerder moeten zoeken. Voor beiden is een uitgebreid selectieproces uitgevoerd, waarbij gekozen is voor First Pensions als administrateur en voor Aegon Investment Management als vermogensbeheerder. Bij de selectie is naast prijs en kwaliteit ook gekeken andere criteria, zoals beloningsbeleid en het beschikken over een klachten- en een klokkenluidersregeling.

Interne beheersingsorganisatie

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van controlemaatregelen gericht op het adequaat beheersen van alle voorkomende bedrijfsprocessen, met inbegrip van een juiste en volledige registratie en verslaglegging van de gegevens van het pensioenfonds. Als uitvloeisel van die verantwoordelijkheid wordt gestuurd op het zoveel mogelijk beperken van risico's die samenhangen met uitbestede processen.

Het bestuur vergadert in beginsel ten minste vier keer per jaar om alle voorkomende aangelegenheden te bespreken en om te bezien of de voortgang van de processen naar behoren verloopt.

Voor wat betreft de controle op integriteit heeft het pensioenfonds een gedragscode opgesteld. Aangaande de toetsing op de in het bestuur aanwezige deskundigheid, hanteert het bestuur een deskundigheidsplan. De gedragscode en het deskundigheidsplan worden ten minste één maal per jaar aan de orde gesteld bij een bestuursvergadering.

De pensioenadministratie, de beleggingsadministratie en het vermogensbeheer zijn volledig uitbesteed aan de verzekeraar. Het secretariaat wordt gevoerd door de dagelijkse leiding. Het pensioenfonds heeft geen personeel in dienst, maar maakt voor wat betreft de te verrichten werkzaamheden gebruik van ingeleende krachten van Sportfondsen Nederland B.V. Voor alle uitbestedingen zijn contracten afgesloten.

1.3. Betrokken externe partijen

Administrateur

Aegon Levensverzekering N.V., te Den Haag.

Vermogensbeheerder

Aegon Investment Management B.V., te Den Haag.

Accountant

De accountant van het fonds is de heer O. Opzitter RA van Mazars Paardekooper Hoffman Accountants N.V. te Capelle a/d IJssel.

Certificerend Actuaris

De certificerend actuaris van het fonds is de heer drs. E.J.H.B. Koenders AAG van Mercer (Nederland) B.V. te Amstelveen.

Adviserend Actuaris

De adviserend actuaris van het fonds is mevrouw drs. C.B. Bos AAG van Mercer (Nederland) B.V. te Amstelveen.

2. Kerncijfers

	2014	2013	2012	2011	2010
<i>Deelnemers (aantallen)</i>					
Actieven #	1.821	1.829	1.898	1.853	2.212
Arbeidsongeschikten	55	58	58	67	74
Gewezen deelnemers #	3.274	3.108	2.912	3.633	3.088
Gepensioneerden	957	886	819	779	701
	<u>6.107</u>	<u>5.881</u>	<u>5.687</u>	<u>6.332</u>	<u>6.075</u>
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Pensioenverplichtingen (o.b.v. 4%)	138.761	133.233	129.931	127.225	123.329
Pensioenverplichtingen (o.b.v. FTK)	212.542	174.885	181.858	166.758	143.495
Vermogen *^	49.487	43.223	30.135	26.813	26.356
Dekkingsgraad (%)	123,3	124,7	116,6	116,1	118,4
Pensioenfonds dekkingsgraad (%) ^^	104,4	105,9	98,5	94,8	101,8
Indexatie actieven en wao-ers (%) ***	0,21	0,00	0,00	0,00	0,00
Indexatie slapers en trekkers (%) ***	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00
Indexatie prepensioen (%) ***	0,21	0,00	0,00	0,00	0,00
Bijdragen werkgevers en werknemers	4.335	4.466	4.404	4.377	4.257
Pensioenuitkeringen	5.227	4.854	5.374	4.118	3.667
Belegde middelen (o.b.v. marktwaarde)	221.925	185.245	179.144	158.007	146.018
Beleggingopbrengsten: *					
- direct	4.740	3.529	3.710	3.787	3.801
- indirect	10.767	17.190	11.898	135	3.009
- beheerkosten	106	93	79	63	58
Totaal	<u>15.613</u>	<u>20.812</u>	<u>15.687</u>	<u>3.985</u>	<u>6.868</u>
Intrestopbrengsten *	556	288	255	245	284
Overrentedeling *	9.356	12.411	2.956	77	2.127
Beleggingsrendement: **					
contractgrondslagen (%)	7,87	11,90	9,69	2,80	7,71
marktwaarde (%)	21,37	4,36	14,06	8,25	10,31
Saldo staat van baten en lasten	6.264	13.088	3.322	456	2.795

De ontwikkeling van het aantal actieve en gewezen deelnemers wordt vertekend door wijzigingen in de systematiek van aanlevering van de basisgegevens. Het gerapporteerde aantal vanaf 2011 geeft een accuraat beeld. Tot en met 2010 werden dienstverlatingen verwerkt in het daaropvolgende boekjaar. In 2012 zijn 887 kleine pensioenen afgekocht, waardoor het aantal gewezen deelnemers gedaald is. Tevens is jaarlijks een beperkt aantal mutaties nog niet verwerkt.

* De beleggingsopbrengsten zijn vastgesteld conform de waarderinggrondslagen van het fonds en hebben betrekking op de beleggingsportefeuille welke in het gesepareerd beleggingsdepot wordt aangehouden, alsmede de overige intrestbaten en -lasten. Daarnaast worden de intrestopbrengsten en overrentedeling afzonderlijk gepresenteerd. De intrestopbrengsten hebben enkel betrekking op de 'eigen' intrestbaten en -lasten van het fonds. Dit betreft met name intrest op de rekening-courant met de verzekeraar, alsmede met de aangesloten werkgevers (onder de nieuwe RJ610 worden deze resultaten in het boekjaar aan het fonds toegerekend). De werkelijke beleggingsopbrengsten zijn niet langer separaat zichtbaar in het

resultaat, maar worden als 'overrentedeling' verantwoord. Indien sprake is van geactiveerde negatieve overrente heeft dit bedrag enkel betrekking op het rendement wat toe te wijzen is aan het vrije vermogen; het restant van de overrente (indien positief) wordt aangewend om de geactiveerde negatieve overrente in het depot in te lopen. Op het moment dat de negatieve overrente in het depot volledig is gecompenseerd, zal de volledige overrente tot uitdrukking komen in de jaarcijfers van het fonds.

** Dit betreft het rendement dat is behaald op de beleggingen welke in het gesepareerde beleggingsdepot worden aangehouden. Het beleggingsrendement op contractgrondslagen is bepaald op basis van de waarderingsgrondslagen zoals overeengekomen in de verzekeringsovereenkomst met Aegon Levensverzekering N.V.

Als onderdeel van de afgesloten verzekeringsovereenkomst is Aegon juridisch eigenaar van deze beleggingen; het economisch eigendom berust bij het fonds.

*** Dit betreft indexatie per 1 januari van het betreffende verslagjaar.

^ Het 'vrije vermogen' belegd binnen het gesepareerde beleggingsdepot bij de verzekeraar bedraagt € 31.204.191 (2013: € 28.321.097) en is als gevolg van de omzetting naar RJ610 separaat zichtbaar op de balans.

^^ De pensioenfonds dekkingsgraad betreft de verhouding tussen het saldo van de belegde middelen ten opzichte van de voorziening pensioenverplichtingen op marktwaarde. Deze dekkingsgraad is vanaf boekjaar 2010 maatstafgevend voor het al dan niet toekennen van toeslagen.

3. Verslag van het verantwoordingsorgaan

3.1. Verslag van het verantwoordingsorgaan

De Wet versterking bestuur pensioenfonds die op 1 juli 2014 volledig in werking is getreden, heeft ook bij Stichting Sportfondsen Pensioenfonds geleid tot belangrijke veranderingen in het intern toezicht.

Het bestuur heeft een ander bestuursmodel gekozen. In plaats van een one tier board met een dagelijks en een algemeen bestuur is het een paritair bestuur geworden. Daardoor is het intern toezichtaspect binnen het bestuur vervallen. Vervolgens heeft het bestuur in 2014 besloten een visitatiecommissie tot het intern toezicht te benoemen. Het verantwoordingsorgaan heeft op verzoek van het bestuur over de keuze van deze commissie advies uitgebracht. De visitatiecommissie heeft over haar bevindingen, opgedaan in de periode december 2014 tot en met maart 2015, een rapport d.d. 9 april 2015 uitgebracht aan het bestuur en het verantwoordingsorgaan. Dit rapport geeft een heldere analyse met duidelijke conclusies en aanbevelingen. Het rapport is besproken met het bestuur. Dit heeft geleid tot concrete voornemens van het verantwoordingsorgaan. Deze zullen worden vastgelegd in een werkplan met de bedoeling in de taakvervulling minder reactief en meer anticiperend te werken.

Door de Wet versterking bestuur pensioenfonds is het verantwoordingsorgaan "nieuwe stijl" geïntroduceerd. De taken en adviesrechten van het verantwoordingsorgaan zijn aangepast en uitgebreid. Dit leidt tot meer activiteiten door het jaar heen vanwege frequenter verantwoordingsoverleg met het bestuur en het behandelen van adviesaanvragen over een groter aantal onderwerpen. In het verslagjaar werd naast het eerder genoemd advies over de visitatiecommissie nog eenmaal geadviseerd in het kader van het beloningsbeleid.

Het verantwoordingsorgaan achtte het op grond van de ter beschikking staande informatie en de nadere toelichting door het bestuur niet nodig gebruik te maken van zijn recht om te overleggen met de actuaris en de compliance officer.

De verantwoordingsvergadering met het bestuur heeft plaatsgevonden op 2 juni 2015. Daarin zijn de ontvangen concept jaarrekening over 2014 en daarbij behorende relevante documenten alsmede het rapport van de visitatiecommissie besproken. Het verantwoordingsorgaan heeft benadrukt dat het groot belang hecht aan een optimaal communicatie- en voorlichtingsbeleid. Mede op grond van de toelichtingen en informatie die het bestuur heeft gegeven ten aanzien van het gevoerde en voorgenomen beleid en de beantwoording door het bestuur van de vragen die het verantwoordingsorgaan schriftelijk en mondeling heeft gesteld, is het verantwoordingsorgaan van oordeel dat het bestuur in 2014 voldaan heeft aan de principes voor goed pensioenfondsbestuur en integere bedrijfsvoering.

Op grond van onze bevindingen geven wij - met waardering voor het werk dat door het bestuur is verricht - bij de jaarrekening over het boekjaar 2014 een positief oordeel over het handelen van het bestuur van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds, in het bijzonder ten aanzien van het gevoerde beleid en zijn beleidskeuzes voor de toekomst.

Amsterdam, 5 juni 2015

A.W.A. Joosen
Voorzitter

R.J. Stoop
Secretaris

3.2. Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van het verantwoordingsorgaan en dankt de leden van het orgaan voor bovenstaand positief oordeel.

4. Verslag van het intern toezicht

4.1. Verslag van de visitatiecommissie

Het bestuur van de Stichting Sportfondsen Pensioenfonds heeft in het kader van goed pensioenfondsbestuur in het eerste kwartaal van 2015 een visitatie laten uitvoeren over 2014. De opdracht van het bestuur aan de visitatiecommissie omvatte het doen van een visitatie die aansluit bij de Wet versterking bestuur pensioenfondsen en de Code pensioenfondsen. In onze visitatie houden wij toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. Wij toetsen in hoeverre er sprake is van:

- een adequate risicobeheersing door het bestuur;
- een evenwichtige belangenafweging in het bestuur.

Tevens vormen wij ons een oordeel over het functioneren van het bestuur.

De visitatiecommissie heeft in het kader van haar onderzoek documenten bestudeerd en gesprekken gevoerd met een aantal leden van het bestuur, een delegatie van het verantwoordingsorgaan, de pensioenmanager en een vertegenwoordiging van de kernvergadering. De bevindingen van de commissie zijn neergelegd in een rapportage en zijn besproken met het bestuur. De visitatiecommissie legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan en de werkgever. Hieronder zijn de belangrijkste conclusies en aanbevelingen weergegeven.

De Stichting Sportfondsen Pensioenfonds (SSP) is een ondernemingspensioenfonds dat op basis van een ontheffing van de verplichtstelling van de Stichting Pensioenfonds Recreatie (SPR) opereert. Het beleid van SPR is daarmee in belangrijke mate bepalend voor de inhoud van de regeling zoals die door SSP wordt uitgevoerd. Werkgevers en werknemers hechten beiden aan een eigen fonds. Het pensioenfonds heeft in 2014 een aantal belangrijke ontwikkelingen doorgemaakt en stappen genomen, deels ingegeven door wetgeving, deels ingegeven doordat het niet mogelijk bleek wederom met een verzekeraar een garantiecontract overeen te komen. De visitatiecommissie concludeert dat er hard is gewerkt om alles mogelijk te maken en om ervoor te zorgen dat per 1 januari 2015 de pensioenuitvoering bij een nieuwe partij werd ondergebracht en dat het vermogensbeheer per 1 januari 2015 zou worden ingericht. De werkwijze van het bestuur in deze belangrijke periode lijkt echter nog te veel op die van een one tier board, terwijl per 1 juli 2014 is overgegaan op het paritaire model. Aandachtspunt is dat het gehele bestuur betrokken is bij de besluitvorming en ook de onderbouwing van besluitvorming goed wordt vastgelegd.

Binnen het bestuur is er als gevolg van de taakverdeling en deskundigheid een belangrijke rol weggelegd voor de vertegenwoordigers afgevaardigd door de werkgever. De visitatiecommissie beveelt aan om meer evenwicht te creëren, waarbij gedacht kan worden aan een forse investering in geschiktheid en een mogelijke andere taakverdeling. Dit is van belang gezien de vele belangrijke thema's op de agenda van het bestuur die dringend aandacht behoeven, zoals het vermogensbeheer, geschiktheid, communicatie, nFTK, het uitbestedingsbeleid en risicomanagement. Er zal veel worden gevraagd van het fonds de komende jaren. Een scherpe jaar- en meerjarenplanning lijkt daarbij zeer noodzakelijk.

De financiële positie van het fonds is de komende jaren goed, maar ook in deze situatie is het van belang te kijken naar het toekomstperspectief van het fonds en in welke situatie het fonds geen bestaansrecht meer heeft.

Antoinetta Eikenboom
Joost Borm
Frank Verschuren

4.2. Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van de visitatiecommissie en dankt de leden van de commissie voor bovenstaand oordeel. Het bestuur neemt de aanbevelingen van de visitatiecommissie over en heeft begin 2015 wijzigingen in de zin van de aanbevelingen doorgevoerd. Zo is er meer aandacht voor de vastlegging van de overwegingen bij de besluitvorming en zal een jaar- en meerjarenplanning opgesteld worden.

Om alle bestuursleden meer te betrekken bij de voorbereiding van de beslissingen zijn er, naast de al bestaande communicatie commissie, nog drie commissies gevormd. Een commissie houdt zich bezig met het risicomanagement en de invulling van het nieuwe financieel toetsingskader op dit punt. De governance commissie bewaakt alle governance gerelateerde zaken en bereidt de bestuursbesluiten op dit gebied voor. De financiële commissie verzorgt onder anderen het budget en het bereidt het jaarverslag voor.

Naast de trainingen die door SPO worden verzorgd voor nieuwe leden van het bestuur en het verantwoordingsorgaan, zijn gedurende het jaar 2015 een aantal trainingssessies georganiseerd voor alle bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan.

5. Verslag van de compliance officer

5.1. Ontwikkelingen op het gebied van compliance

5.1.1. Organisatorische ontwikkelingen van belang voor compliance

De volgende organisatorische ontwikkelingen worden door de compliance officer van belang geacht voor de compliance.

Per 1 juli 2014 is, op grond van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen, overgegaan naar het paritaire bestuursmodel.

Het garantiecontract met Aegon liep eind 2014 af. Het bestuur heeft de gevolgen van de beëindiging van dit contract meermaals besproken. Eind 2013 leek een verlenging van het contract, op basis van het toen geldende rentepercentage van 3%, nog haalbaar. Toen de rente echter verder daalde bleek Aegon geen verlenging op acceptabele gronden aan te kunnen bieden. Ook andere verzekeraars bleken niet bereid om zelfs maar een offerte uit te brengen.

Uiteindelijk heeft het bestuur na rijp beraad besloten om tot eigen beheer over te gaan en zijn selectieprocedures opgestart voor de uitbesteding van het vermogensbeheer en de pensioenadministratie.

Per 1 januari 2015 zijn Aegon Investment Management en First Pensions aangesteld als vermogensbeheerder respectievelijk pensioenadministrateur. Daarnaast is met Zwitserleven een stop-loss contract afgesloten om het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico te beperken.

5.1.2. Ontwikkelingen compliance functie en -bewustwording

In het boekjaar 2014 is een geactualiseerde gedragscode opgesteld naar het model van de Pensioenfederatie. Op 18 maart 2015 is door het bestuur besloten om deze gedragscode integraal over te nemen en in te voeren.

5.2. Monitoren compliance status

5.2.1. Monitoren compliance risico's

De compliance officer heeft de scope van compliance bij zijn beoordeling beperkt tot de volgende risico's:

Omgevingsrisico's

- Reputatie

Operationele risico's

- Fraudegevoeligheid
- Privacy persoonsgegevens

Integriteitsrisico's

- Benadeling derden
- Voorwetenschap
- Witwassen
- Terrorisme financiering
- Onoorbaar handelen

Juridische risico's

- Wet- en regelgeving
- Aansprakelijkheid
- Afdwingbaarheid contractuele bepalingen
- Correcte documentatie contractuele bepalingen

Niet is gebleken dat de genoemde risico's zich hebben voorgedaan

5.3. Monitoren compliance-incidenten

Er zijn geen incidenten gemeld in 2014. Eind 2014 stonden er geen compliance-incidenten uit.

5.4. Monitoren Gedragscode

De gedragscode van het fonds bevat onderwerpen van toezicht voor de compliance officer. De compliance officer dient te rapporteren over de melding van:

- uitnodigingen en geschenken
- nevenfuncties
- voorwetenschap
- belangenverstrengeling

Er is niet gebleken dat de gedragscode is overtreden.

W.E.M. Reeuwijk AA/RB
compliance officer

5.5. Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van de compliance officer en dankt de compliance officer voor zijn rapport. Op aanvraag is het gehele rapport bij het pensioenfonds verkrijgbaar.

6. Verslag van het bestuur

Alle bedragen in dit verslag luiden hele euro's, tenzij anders aangegeven.

6.1. Algemeen

6.1.1. Missie, visie en strategie

Missie

De Stichting Sportfondsen Pensioenfonds heeft ten doel om binnen de grenzen van haar middelen de bij de aangesloten ondernemingen werkzame deelnemers en gewezen deelnemers, alsmede hun nagelaten betrekkingen of partner, te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en overlijden.

Het fonds voorziet hiertoe in het op lange termijn verstrekken van de nominale pensioenaanspraken en pensioenrechten en streeft hierbij naar maximaal het waardevast houden van de opgebouwde pensioenen, de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenaanspraken. In het kader van de vrijstelling van het bedrijfstakpensioenfonds zijn de pensioenregeling en de toeslagverlening minstens gelijkwaardig aan de pensioenregeling en toeslagverlening van de Stichting Pensioenfonds Recreatie.

Ook draagt het fonds zorg voor duidelijke en klantgerichte communicatie met alle belanghebbenden.

Visie

De Stichting Sportfondsen Pensioenfonds is zich bewust van haar verantwoordelijkheid om te zorgen voor een inkomen bij pensionering en overlijden. De ambitie van het fonds is om de pensioenregeling zoals die door Sportfondsen en haar werknemers is afgesproken tijdig en accuraat uit te (laten) voeren. Dit houdt onder meer in dat het pensioenfonds zorgt voor een nominaal pensioen met de mogelijkheid tot toeslagverlening.

Het pensioenfonds houdt daarbij rekening met alle omgevingsfactoren, zoals de steeds veranderende conjuncturele omgeving, de wet- en regelgeving, de vergrijzing etc.

Integriteit en deskundigheid vormen de basis voor het handelen van het pensioenfonds.

Strategie

Stichting Sportfondsen Pensioenfonds streeft ernaar om de belangen van haar deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden zeker te stellen. Dit doet zij door haar zelfstandigheid te versterken en risico's middels verzekering af te dekken.

Het fonds is de afgelopen jaren geslaagd in het handhaven van de nominale pensioenaanspraken en pensioenrechten. Van korting op de pensioenaanspraken is geen sprake geweest. Door de economische omstandigheden is het niet geslaagd in het waardevast houden van de opgebouwde pensioenen, de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenaanspraken. Als gevolg van de resultaten van de laatste jaren was per 1 januari 2014 weer een beperkte toeslagverlening mogelijk en is per 1 januari 2015 een indexatie van 2% verleend als voorschot op toekomstige indexaties.

Het is in de huidige economische omstandigheden niet mogelijk gebleken om het garantiecontract met Aegon te verlengen of bij een andere verzekeraar een vergelijkbaar contract af te sluiten. Daarom heeft het bestuur van het pensioenfonds, na alle mogelijkheden overwogen te hebben, besloten om vanaf 1 januari 2015 over te gaan op eigen beheer. De tot en met 2014 opgebouwde aanspraken blijven achter in het garantiecontract van Aegon. Voor het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico is een stop-loss contract met Zwitserleven afgesloten.

Door deze ontwikkelingen heeft het fonds tevens een pensioenadministrateur en een vermogensbeheerder moeten zoeken. Voor beide is een uitgebreid selectieproces uitgevoerd, waarbij gekozen is voor First Pensions als administrateur en voor Aegon Investment Management als vermogensbeheerder. Bij de selectie is naast prijs en kwaliteit ook gekeken naar andere criteria, zoals beloningsbeleid en het beschikken over een klachten- en een klokkenluidersregeling.

6.1.2. Statuten, reglementen en ABTN

Naar aanleiding van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen zijn, na advies van het verantwoordingsorgaan, in de kernvergadering van 15 november 2013 de statuten aangepast. De nieuwe statuten, waarin een paritair bestuur en een visitatiecommissie zijn opgenomen, zijn per 1 juli 2014 in werking getreden. De ABTN is eveneens geactualiseerd. In de kernvergadering van 14 november 2014 zijn de statuten opnieuw aangepast. Deze wijziging betrof het afschaffen van de deelnemersvergaderingen en de directe toegang van alle deelnemers en pensioengerechtigden tot de kernvergadering.

6.1.3. Bestuursvergaderingen

De zes vergaderingen van het bestuur in 2014 hebben plaatsgevonden op:

- 9 april;
- 4 juni;
- 10 september;
- 14 oktober;
- 14 november (kernvergadering en bestuursvergadering na de kernvergadering);
- 22 december.

Behandelde onderwerpen

De belangrijkste onderwerpen en besluitvorming vanuit voornoemde vergaderingen betreffen:

- Aanpassing van het pensioenreglement;
- Actualiseren van de ABTN;
- Wijzigingen in wet- en regelgeving;
- Statutenwijzigingen met het nieuwe bestuursmodel en het afschaffen van de deelnemersvergaderingen;
- Benoeming visitatiecommissie;
- Volmacht aan de dagelijkse leiding;
- Vacatures bestuur en verantwoordingsorgaan;
- Deskundigheidsplan;
- Governance en gedragscode;
- Integriteitsbeleid;
- Noodprocedure;
- Zelfevaluatie van het bestuur;
- De vergoeding aan bestuursleden;
- Communicatie, pensioenleeswijzer en website;
- Resultaten pilotonderzoek AFM over communicatie rondom pensionering;
- Hoogte van de dekkingsgraad;
- Toeslagbesluit;
- Premiebeleid;
- Dispensatiebeleid van de SPR;
- Strategische beleggingsallocatie, beleggingsbeleid en de resultaten van het vermogensbeheer;
- Toerekenen van een deel van het gepassiveerde verkoopresultaat aan het vrije vermogen;
- Jaarverslag, depotverslag en toedeling overrente;
- Evaluatie van de in 2013 bereikte resultaten;
- Accountantskeuze;
- Contractverlenging met Aegon;
- De overgang van een verzekerde regeling naar eigen beheer;
- De selectie van een pensioenadministrateur;
- De selectie van een vermogensbeheerder;
- Verantwoording afleggen aan het verantwoordingsorgaan;
- Voorbereiding en de evaluatie van de kernvergadering.

6.1.4. AFM en DNB

Met de inwerkingtreding van de Wet op het financieel toezicht per begin 2007 heeft het pensioenfonds formeel met twee toezichthouders te maken: de AFM voor het zogenaamde gedragstoezicht en DNB voor het prudentiële toezicht.

Het fonds heeft tijdig aan zijn verplichtingen tot informatieverstrekking aan DNB voldaan. Gedurende het jaar heeft het fonds van de toezichthouders enkele brieven van algemene aard ontvangen. Daarnaast is met DNB correspondentie gevoerd over de aanpassing van de statuten, de afloop van het garantiecontract en de overgang naar eigen beheer.

De AFM heeft in 2013 bij het fonds een onderzoek verricht naar de communicatie rondom pensionering. Dit onderzoek is begin 2014 afgerond. De AFM heeft enkele tekortkomingen gesignaleerd in de communicatie van Aegon rondom pensionering. Over de bevindingen heeft het dagelijks bestuur een gesprek gevoerd met de toezichthouders van zowel AFM als DNB. Het bestuur heeft Aegon aangesproken op de tekortkomingen en een plan van aanpak afgestemd om de communicatie te verbeteren. De AFM waardeert de inspanningen van het fonds, maar roept het fonds tegelijkertijd op te sturen op continue toetsing van uitkeringsinformatie.

Het bestuur heeft besloten dat vanaf 2016 alle communicatie met de deelnemers, ook met betrekking tot de door Aegon beheerde pensioenverplichtingen, door de nieuwe uitvoerder, First Pensions, zal worden gevoerd.

6.1.5. Functioneren van het pensioenfonds

Aan het pensioenfonds zijn geen boetes of dwangsommen dan wel een aanwijzing tot het volgen van een bepaalde gedragslijn opgelegd door DNB of AFM. Ook is er geen bewindvoerder aangesteld en zijn er geen korte- of lange-termijn herstelplannen van toepassing.

6.1.6. Wet- en regelgeving

De pensioensector heeft te maken met een groot aantal wijzigingen op het gebied van wet- en regelgeving. In de volgende alinea's wordt een aantal belangrijke wijzigingen toegelicht.

Inperking fiscaal kader

Door de overheid is een aantal maatregelen getroffen waardoor deelnemers beperkt worden in de nieuwe opbouw van pensioenrechten. Per 1 januari 2015 geldt voor middelloonregelingen een maximaal percentage van 1,875% per jaar bij een pensioenleeftijd van 67 jaar en de reguliere franchise. Voor middelloonregelingen met een pensioenleeftijd van 67 jaar en de verlaagde franchise van € 11.434 geldt een opbouwpercentage van 1,788%. Het blijft mogelijk een pensioenregeling aan te bieden met een lagere pensioeningangleeftijd, waarbij dan wel (nog) lagere opbouwpercentages moeten worden gehanteerd. Opbouwpercentages en maximale premies zijn ook aangepast voor eindloonregelingen en premieregelingen. Daarnaast zijn de grenzen van het nabestaandenpensioen verlaagd. Alleen de grenzen voor wat betreft het arbeidsongeschiktheidspensioen blijven onveranderd maar mogen niet uitgaan boven 'hetgeen naar maatschappelijke opvattingen redelijk is'.

Verder kan binnen het fiscaal kader alleen pensioen opgebouwd worden tot een salaris van maximaal € 100.000. Het is wel mogelijk voor het inkomen vanaf € 100.000 uit het nettoloon fiscaal vriendelijk pensioen te sparen via een vrijstelling in box III van de inkomstenbelasting (netto lijfrente). Een dergelijke vrijwillige netto-regeling kan ook door pensioenfondsen wordt uitgevoerd (in dat geval netto pensioen genoemd). Gezien de impact hiervan ten opzichte van de beperkte doelgroep heeft het bestuur besloten geen netto pensioenregeling binnen het pensioenfonds uit te voeren.

In het verlengde van het nieuwe fiscale kader zijn zogenoemde premiewaarborgen ingevoerd. Zo moeten pensioenfondsen in hun jaarrekening aangeven hoe de hoogte van de premie tot stand is gekomen en heeft het verantwoordingsorgaan een adviesrecht ten aanzien van de hoogte en samenstelling van de premie. DNB kan onder meer een toets uitvoeren om na te gaan of de belangen van de verschillende generaties zijn meegenomen in de bepaling van de hoogte van de premie.

De fiscale beperkingen kunnen ook gevolgen hebben voor individueel pensioensparen, omdat de fiscale ruimte om fiscaal vriendelijk 'bij te sparen' door de maatregelen is beperkt.

Het wetsvoorstel (de verlaging van de maximale percentages) is op 1 januari 2015 in werking getreden. Een aantal samenhangende onderwerpen – onder meer het nettopensioen en de premiewaarborgen – is in separate wetgeving vastgelegd.

Herziening financieel toetsingskader

Op 1 januari 2015 is de Wet Aanpassing financieel toetsingskader in werking getreden. Dit heeft geleid tot een aanpassing van hoofdstuk 6 van de Pensioenwet. Het nieuwe kader bevat in de eerste plaats hogere buffereisen. Het vereist eigen vermogen (VEV) wordt als gevolg van een gewijzigde rekenmethode hoger. In het toetsingskader dat gold tot 1 januari 2015 was de actuele dekkingsgraad leidend. Om de invloed van dagkoersen te beperken, moeten pensioenfondsen hun beleidsmaatregelen nu baseren op de zogenoemde beleidsdekkingsgraad. Deze beleidsdekkingsgraad wordt berekend als een voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraad over 12 maanden. Er is dan dus sprake van een tekort als de beleidsdekkingsgraad onder het niveau van het vereist eigen vermogen komt.

Bij een tekort dienen pensioenfondsen een herstelplan op te stellen. Ook hiervoor geldt dat de eisen die hieraan gesteld worden gewijzigd zijn. Het onderscheid tussen een korte- en langetermijnherstelplan is komen te vervallen. In de situatie dat als gevolg van financiële schokken of een stijging van de levensverwachting de beleidsdekkingsgraad onder het niveau behorend bij het vereist eigen vermogen terechtkomt, moeten direct maatregelen genomen worden. Er wordt niet langer gewacht met korten tot na een herstelperiode in de situatie dat er onvoldoende herstelkracht is en andere maatregelen niet afdoende effectief zijn. Wel mogen maatregelen worden gespreid over 10 jaar. Herstelplannen die in het verleden zijn opgesteld, zijn per 1 januari 2015 komen te vervallen. Aangezien het fonds geen tekort kent, hoeft het geen herstelplan op te stellen.

Daarnaast zijn er regels geïntroduceerd voor de toeslagverlening. Zo kan er alleen toeslag worden verleend vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%. De toeslag die verleend mag worden, is afhankelijk van hoever de dekkingsgraad boven 110% ligt. Zo mag er ca. 0,5% toeslag verleend worden bij een dekkingsgraad van 115%, ca. 1,0% toeslag bij een dekkingsgraad van 120%, etc. De toeslag wordt zodanig vastgesteld dat deze naar verwachting blijvend op hetzelfde niveau kan worden gegeven. Voor inhaalindexatie geldt dat dat iets sneller plaats mag vinden.

De premie mag ten slotte worden gedempt op basis van 10-jaarsrentemiddeling of – onder voorwaarden – op basis van verwacht rendement.

De Wet Aanpassing financieel toetsingskader is op 1 januari 2015 in werking getreden. Pensioenfondsen hoeven echter niet eerder dan op 1 juli 2015 te voldoen aan de nieuwe eisen ten aanzien van de ABTN, het herstelplan, het beleggingsbeleid en het indexatiebeleid. Aan de nieuwe eisen ten aanzien van de risicohouding en aanvangshaalbaarheidstoets moet per 1 oktober 2015 voldaan zijn.

Wetsvoorstel pensioencommunicatie

Het Wetsvoorstel pensioencommunicatie leidt tot aanpassing van informatievoorschriften in de Pensioenwet. Doel is de huidige bezwaren (onvoldoende begrijpelijk, sluit niet aan bij perspectief deelnemer) te ondervangen door in de wetgeving onder meer ruimte te bieden voor maatwerk door pensioenuitvoerders en gelaagdheid in informatie. De mogelijkheden tot digitale informatieverstrekking worden uitgebreid en de communicatie over koopkracht en risico's wordt geüniformeerd. Ook zal het pensioenregister stapsgewijs worden uitgebreid met functionaliteiten, zodat het te verwachten pensioeninkomen in een oogopslag inzichtelijk wordt. De verwachte datum van inwerkingtreding is 1 juli 2015. Zodra de wetgeving definitief is zal het bestuur hierop inspelen en een aanvullend communicatieplan opzetten.

Algemeen pensioenfonds (APF)

Met name kleine pensioenfondsen beraden zich over hun toekomst, mede in het licht van de eisen ten aanzien van governance, risicomanagement en uitvoeringskosten. Sociale partners hebben daardoor in veel gevallen een reden de pensioenvoorziening bij een andere pensioenuitvoerder neer te leggen. Anderzijds is er veelal ook de behoefte de verbondenheid met het eigen pensioen en de solidariteit in eigen kring te behouden. Een algemeen pensioenfonds (APF) zou kunnen voorzien in deze behoefte. Een liquiderend pensioenfonds brengt dan de pensioenregeling onder bij een APF, waarbij de betrokkenheid van de belanghebbenden verloopt via het belanghebbendenorgaan. De vermogens die horen bij de afzonderlijke pensioenregelingen worden gescheiden geadministreerd (ringfencing). Er is een vergunning nodig om een APF op te richten. De dienstverlening van een APF staat (vooralsnog) niet open voor regelingen die nu zijn ondergebracht bij verplichte bedrijfstak-pensioenfondsen.

Voor derde partijen als uitvoeringsorganisaties en verzekeraars zal de mogelijkheid worden geboden een APF op te richten dat bij aanvang nog 'leeg' is. Pensioenfondsen die wensen te liquideren, kunnen zich vervolgens bij een dergelijk APF aansluiten.

Het wetsvoorstel is op 19 december 2014 aan de Tweede Kamer aangeboden. De beoogde datum van inwerkingtreding is waarschijnlijk 1 januari 2016.

Het bestuur houdt de ontwikkelingen m.b.t het APF in de gaten en zal deze ter bestuurstafel brengen indien hiertoe aanleiding bestaat.

Nationale Pensioendialoog

Mede door demografische, economische, arbeidsmarkt-gerelateerde en sociaal-culturele ontwikkelingen leven er fundamentele vragen over de inrichting van het pensioenstelsel en zijn maatschappelijke houdbaarheid op langere termijn. Het is volgens het kabinet van belang dat het gesprek hierover breed wordt gevoerd. Eventuele fundamentele wijzigingen van het pensioenstelsel treffen iedereen. Parallel aan de regelgeving voor de korte en middellange termijn is het kabinet daarom gestart met een brede dialoog over de fundamenten van het pensioenstelsel: de Nationale Pensioendialoog. Wat in die dialoog wordt opgehaald, kan als basis dienen voor politieke besluitvorming.

De eerste twee fases van de Nationale Pensioendialoog, de oriëntatie en de dialoog, zijn inmiddels afgerond. In de oriëntatiefase heeft het kabinet knelpunten geïnventariseerd en een aantal onderzoeken en interviews georganiseerd.

Op 19 januari 2015 heeft staatssecretaris Klijnsma ter afronding van de dialoogfase een voortgangsrapportage aan de Tweede Kamer aangeboden. Uit de Nationale Pensioendialoog heeft het kabinet vijf 'rode draden' gedestilleerd:

- Pensioenen moeten transparanter en minder complex worden gemaakt.
- De veranderende arbeidsmarkt is een belangrijke reden om het aanvullend pensioenstelsel te veranderen.
- Er is een roep om meer aansluiting bij individuele behoeftes.
- Solidariteit wordt als positief ervaren, maar er is verschil van mening hoe deze moet worden vormgegeven.
- Er is verschil van mening wie voor welk pensioenthema verantwoordelijk is: het individu, sociale partners of de overheid.

De Sociaal Economische Raad (SER) zal in het kader van de Nationale Pensioendialoog binnenkort advies uitbrengen. Vervolgens zal het kabinet in een hoofdlijnennotitie een aantal mogelijke beleidsvarianten schetsen om het aanvullende pensioenstelsel aan te passen. De hoofdlijnennotitie zal in de loop van 2015 aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

6.2. Pensioenregeling

6.2.1. Inhoud pensioenregeling

Het pensioenfonds verleent aanspraken op ouderdoms-, pre-, nabestaanden- en wezenpensioen. De aanspraken worden verkregen op basis van een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling.

De belangrijkste onderdelen van de regeling in 2014 zijn:

- De pensioenleeftijd is 65 jaar;
- De opbouw van het ouderdomspensioen bedraagt 1,76% van de pensioengrondslag per jaar;
- De franchise bedraagt € 12.251;
- Het nabestaandenpensioen is met ingang van 2010 op risicobasis verzekerd en bedraagt 70% van het te bereiken ouderdomspensioen;
- Het wezenpensioen bedraagt 14% van het te bereiken ouderdomspensioen;
- De premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is gebaseerd op een 6 klassensysteem;
- Vervroegde ingang van de pensioendatum, variabele hoogte van de uitkeringen en deeltijdpensionering zijn mogelijk;
- Uitstel van het ouderdomspensioen tot de leeftijd van 70 jaar is mogelijk;

- De voorwaardelijke toeslagverlening van de actieve deelnemers is gebaseerd op de loonontwikkeling volgens de CAO Recreatie;
- De voorwaardelijke toeslagverlening van de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers is gebaseerd op de consumenten prijsindex (CPI, alle huishoudens), zoals vastgesteld door het CBS.

Per 1 januari 2015 is de pensioenregeling aangepast aan het nieuwe fiscale kader en aan de pensioenregeling van Stichting Pensioenfonds Recreatie: de pensioenleeftijd is verhoogd naar 67 jaar, de opbouw naar 1,788% van de pensioengrondslag. De franchise is vastgesteld op € 12.259. Tevens is vastgelegd dat de versoering van de regeling ook betrekking heeft op de arbeidsongeschikten.

6.2.2. Verzekering

Het pensioenfonds heeft zijn pensioenregeling verzekerd bij Aegon Levensverzekering N.V. De verzekeringstechnische risico's zijn ondergebracht in een garantiecontract, welke liep tot 31 december 2014. Aegon garandeert de tarieven tot en met de einddatum van de overeenkomst en daarna levenslang de op 31 december 2014 gefinancierde pensioenen.

Op basis van het garantiecontract deelt het pensioenfonds in de technische resultaten die worden behaald. Jaarlijks wordt het resultaat op sterfte, arbeidsongeschiktheid en mutaties vastgesteld en gereserveerd. Op de einddatum van de overeenkomst heeft het fonds recht op een aandeel van 70% in het gecumuleerde en opgerente technische resultaat. Een eventueel negatief technisch resultaat komt ten laste van Aegon.

Aegon heeft de tegenover de pensioenverplichtingen aangehouden beleggingen ondergebracht in een gesepareerd beleggingsdepot. Hierdoor ontvangt het pensioenfonds jaarlijks de overrente die in dit gesepareerd beleggingsdepot wordt gerealiseerd. Eventuele negatieve overrente wordt niet bij het pensioenfonds in rekening gebracht, maar doorgeschoven naar het volgende verslagjaar.

Per 31 december 2014 heeft het pensioenfonds de tot dan opgebouwde rechten bij Aegon achtergelaten. De vanaf 1 januari 2015 op te bouwen rechten houdt het pensioenfonds in eigen beheer.

6.2.3. Ontwikkelingen in de pensioenregeling

Per 1 januari 2014 zijn door het bestuur de volgende bedragen vastgesteld:

- Franchise: € 12.251 (2015: € 12.259; 2013: € 12.104);
- De premiebijdrage van de aangesloten ondernemingen bedraagt 19,4% van de pensioengrondslag (2015: 22%; 2013: 19,4%);
- De premiebijdrage van de werknemers bedraagt 9,7% van de pensioengrondslag (2015: 11%; 2013: 9,7%);
- De pensioenopbouw per jaar bedraagt 1,76% van de pensioengrondslag (2015: 1,788% en 2013: 2,15%).

6.2.4. Premies

Kostendekkende premie

De van de werkgevers en werknemers ontvangen bijdragen zijn in 2014 voldoende om de daadwerkelijk door de verzekeraar in rekening gebrachte premies (verhoogd met de kosten voor pensioenuitvoering en rekening houdend met de vrijval van de excassokostenopslag) te voldoen.

Feitelijke premie

De totale jaarpremie voor de pensioenregeling bedraagt 19,4% van de pensioengrondslag en de werknemers- en werkgeversbijdrage zijn allebei 9,7% (2013: idem).

Bij arbeidsongeschiktheid van een deelnemer wordt vrijstelling van premiebetaling verleend naar de mate waarin deze arbeidsongeschikt is, in lijn met het gebruikelijke 6-klassen systeem. Ter verkrijging van de premievrijstelling dient de W.I.A.-beschikking (voorheen W.A.O.) aan het pensioenfonds te worden overlegd.

De bij de aangesloten werkgevers en de Stichting VUTbz in rekening gebrachte feitelijke premie bedraagt € 4.334.804 (2013: € 4.466.449).

6.2.5. Toeslagverlening

Per 1 januari 2014 zijn in lijn met het beleidskader de opgebouwde pensioenaanspraken van de actieve deelnemers verhoogd met 0,21%. De opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenen van pensioengerechtigden en gewezen deelnemers zijn met 0,16% verhoogd.

Het bestuur maakt voor wat betreft het toeslagenbeleid gebruik van de zogenaamde indexatiematrix variant D1. Hierbij vindt een voorwaardelijke toeslagverlening plaats op basis van een ex ante bepaalde maatstaf, waarbij het de ambitie is om jaarlijks de pensioenrechten en pensioenaanspraken aan te passen. Hierbij moet geëxpliciteerd worden op welke wijze wordt bepaald hoe hoog de daadwerkelijke toekenning zal zijn. Uit een continuïteitsanalyse (ALM-studie) blijkt welke gemiddelde toekenning op de lange termijn realistisch is (ten opzichte van de maximale toeslag).

De voorwaardelijke toeslagverlening wordt gefinancierd uit overrendementen. De premie bevat dus geen opslag voor toeslagverlening. In het financieringsbeleid moet omschreven zijn op welke wijze de toeslag wordt toegekend. Aangetoond dient dan te worden dat toekenning realistisch is.

De premiekortingsgrens bij het fonds is gelijk aan de situatie waarin de technische voorzieningen en het vereist eigen vermogen volledig door waarden zijn gedekt en de waarden die nodig zijn om de toeslagambitie volledig te verwezenlijken aanwezig zijn.

Per 1 januari 2010 is de maatstaf voor de voorwaardelijke toeslagverlening aan de actieve deelnemers gewijzigd. Analoog aan de pensioenregeling van de Stichting Pensioenfonds Recreatie wordt op de pensioenaanspraken van de actieve deelnemers jaarlijks een toeslag verleend van maximaal de loonontwikkeling volgens de CAO Recreatie. Deze maatstaf is reeds van toepassing over 2009. Tot en met 31 december 2009 werd op de pensioen- en prepensioenrechten en de pensioen- en prepensioenaanspraken jaarlijks een toeslag verleend van maximaal de stijging van de consumenten prijsindex (CPI, alle huishoudens), zoals vastgesteld door het CBS. Deze maatstaf is nog steeds van toepassing voor gewezen deelnemers alsmede pensioengerechtigden. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioen- en prepensioenrechten en pensioen- en prepensioenaanspraken worden aangepast.

Hierbij was tot en met 31 december 2010 de hoogte van de beleidsdekkingsgraad bepalend. Deze is gedefinieerd als het quotiënt tussen het vrije vermogen dat wordt aangehouden in het gesepareerde beleggingsdepot plus de voorziening pensioenverplichtingen berekend op marktwaarde enerzijds en anderzijds de voorziening pensioenverplichtingen berekend op marktwaarde. Het bestuur heeft tot en met 31 december 2010 bij toeslagverlening de onderstaande staffel gehanteerd:

Beleidsdekkingsgraad	Toeslagverlening
DG \geq 135%	100% van CPI + eventueel inhaal toeslag
125% \leq DG $<$ 135%	100% van CPI
115% \leq DG $<$ 125%	50% van CPI
DG $<$ 115%	geen toeslagverlening

Per 1 januari 2011 is het toeslagenbeleid afgestemd op dat van het bedrijfstakpensioenfonds. Bij de toeslagverlening laat het bestuur zich leiden door de zogenaamde pensioenfonds dekkingsgraad volgens het onderstaande beleidskader:

Pensioenfonds dekkingsgraad	Toeslagverlening
DG \geq VV SPR	100% + eventueel inhaal toeslagverlening
105% \leq DG $<$ VV SPR	pro rato
DG $<$ 105%	geen toeslagverlening

De pensioenfonds dekkingsgraad wordt als volgt bepaald: Belegd vermogen op marktwaarde / Voorzieningen op marktwaarde. Het vereist vermogen van het bedrijfstakpensioenfonds (VV SPR) bedroeg per ultimo 2013 114,2% en zal indien van toepassing jaarlijks aangepast worden.

De hoogte van de pensioenfonds dekkingsgraad bedroeg 105,9% ten tijde van de bepaling van de toeslagen per 1 januari 2014. Derhalve is over 2013 pro rato toeslag verleend.

Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald.

Op basis van dit beleidskader en de pensioenfondsdekkingsgraad van 104,4 zou over 2014 geen toeslag verleend worden. Gezien de veranderingen per 1 januari 2015, de overgang naar eigen beheer, het nieuwe financiële toetsingskader en het achterlaten van de opgebouwde pensioenaanspraken bij Aegon, heeft het bestuur van het pensioenfonds besloten om de opgebouwde pensioen- en prepensioenrechten per 1 januari 2015 te verhogen met 2%. Deze verhoging geldt als een voorschot op toekomstige verhogingen.

Over de jaren is de per 1 januari toegekende toeslagen als volgt:

	2014	2013	2011	2010	2009
Actieve deelnemers	0,21%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Gewezen en gepensioneerde deelnemers	0,16%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Prepensioenregeling	0,21%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Per ultimo 2014 is een voorziening van € 4.379.497 getroffen voor de verhoging van de opgebouwde pensioen- en prepensioenrechten, welke als volgt kan worden gespecificeerd:

- De verhoging van de pensioen- en prepensioenrechten van de pensioengerechtigden is ingekocht bij Aegon. Hiervoor is een voorziening getroffen van € 1.808.017.
- De verhoging van de pensioen- en prepensioenaanspraken van de actieven en arbeidsongeschikten wordt in eigen beheer voorzien. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 2.352.687
- Daarnaast dient voor enkele arbeidsongeschikte deelnemers de indexatie over de periode 1 januari 2002 tot en met 1 januari 2008 nog administratief te worden verwerkt. Hiervoor is ultimo boekjaar een voorziening opgenomen ad € 218.793 (2013: € 183.743).

Bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen ultimo boekjaar is reeds rekening gehouden met bovenstaande nog te verwerken indexaties.

6.2.6. Premies en koopsommen

Bij de aangesloten werkgevers is in rekening gebracht:

	2014	2013
Werkgeversgedeelte	2.141.723	2.176.910
Werknemersgedeelte	2.156.886	2.174.411
VUT-premie	36.194	115.128
Totaal	4.334.803	4.466.449

De verzekeringsmaatschappij heeft in rekening gebracht, inclusief alle vermelde opslagen (dit betreft de conform de verzekeringsovereenkomst, op basis van de 4%-reserve, verschuldigde bedragen):

	2014	2013
Bruto premies	3.014.426	3.608.990
Indexatiekoopsommen	221.819	(20.000)
Overige koopsommen	2.751	148.343
Afkopen aan het pensioenfonds	(83)	(83)
Garantiekosten	143.388	134.036
Totaal	3.382.301	3.871.286

Indien bij bovenstaande door de verzekeraar in rekening gebrachte bedragen de indexatiekoopsommen buiten beschouwing worden gelaten en tevens rekening wordt gehouden met de pensioenuitvoeringskosten (2014: € 897.070, 2013: € 804.632), de kosten voor aanwending van de Spaar VUT (2014: nihil, 2013: € 84.109) en de vrijval van de excassokostenopslag (2014: € 94.435, 2013: € 87.090), komt men tot een kostendekkende premie van € 3.963.116 (2013: € 4.524.718). De door het fonds in 2014 in rekening gebrachte premie is dus kostendekkend in tegenstelling tot 2013. Gezien de gewijzigde situatie in 2015, de lagere rente en de aangepaste pensioenregeling, heeft het bestuur moeten besluiten om de premie per 1 januari 2015 te verhogen naar 22%.

6.2.7. Werkgevers- en deelnemersbestand

Op 31 december 2014 waren 65 (2013: 64) premiebetalende werkgevers aangesloten bij het pensioenfonds.

Het verloop van de deelnemers in het boekjaar is als volgt:

	Actieven*	Gewezen deel- nemers	Ouder- doms- pensioen	Nabestaan den- pensioen	Wezen- pensioen
Stand per 31-12-2013	1.887	3.108	721	149	16
Toename door:					
- Nieuwe toetredingen	282	0	0	0	0
- Herintredingen	23	(23)	0	0	0
Afname door:					
- Dienstverlating	(284)	284	0	0	0
- Pensionering	(32)	(47)	79	16	7
- Waardeoverdrachten	0	(9)	0	0	0
- Overlijden	0	(4)	(26)	(4)	0
- Afloop	0	0	0	0	(1)
- Overige oorzaken	0	(35)	0	0	0
Stand per 31-12-2014	1.876	3.274	774	161	22

Ad * Waarvan 55 deelnemers (2013: 58) met (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling.

6.3. Beleggingen

6.3.1. Beleggingsbeleid

De algemene doelstelling is een zo goed mogelijk rendement behalen binnen de randvoorwaarden van een aanvaardbaar risico binnen het raamwerk van het verzekerde contract met Aegon Levensverzekering N.V.

Er wordt namens Stichting Sportfondsen Pensioenfonds een 'actieve' beleggingsstijl gehanteerd. Dit wil zeggen dat zal worden getracht op basis van marktvisie een hoger rendement te behalen dan de gekozen benchmark. Dit alles binnen de randvoorwaarden van een aanvaardbaar risico.

Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor het strategische beleggingsbeleid. Hieronder wordt verstaan de vaststelling van het doel en de stijl van het beleggingsbeleid, de strategische allocatie en bandbreedtes en de benchmarks. Dit gebeurt in overleg met de verzekeraar.

De strategische allocatie is de verdeling van het vermogen over beleggingscategorieën waarbij op langere termijn optimalisatie van het rendement wordt verwacht. Randvoorwaarde is dat de pensioenverplichtingen nagekomen kunnen worden en het risico aanvaardbaar is.

Het vermogen van het fonds wordt belegd in een mix met 29% in wereldwijde aandelen en 71% in vastrentende waarden. Het beleggingsproces is gericht op waardetoevoeging door middel van een actief beleid over en binnen de beleggingscategorieën. Ten aanzien van aandelen heeft het actieve beleid betrekking op landen, sectoren en individuele bedrijven. Bij obligaties leidt het beleid bovendien tot het innemen van duration en yieldcurve posities.

Tot 1 juni 2014 werd er gebruik gemaakt van het Long Duration Overlay Fund om het renterisico deels af te dekken. Sinds 1 juni wordt, door te beleggen in het Strategic Liability Matching Fund (SLM), de rentegevoeligheid van de vastrentende portefeuille meer in overeenstemming gebracht met de rentegevoeligheid van de verplichtingen. Het SLM-fonds bestaat uit rente swaps en een buffer die weer bestaat uit staatsobligaties. Door een deel van de strategische portefeuille in het SLM-fonds te beleggen wordt 64% van het renterisico van de verplichtingen afgedekt.

De samenstelling van de beleggingsportefeuille per ultimo 2014 is weergegeven in onderstaande tabellen.

Beleggingscategorie	Minimum (%)	Mandaat Strategisch (%)	Maximum (%)
Vastrentende waarden	61	71	81
Aandelen	24	29	34
Liquiditeiten	-5	-	5
Totaal		100	

Vastrentende waarden	Min.	Strat.	Max.	Benchmark
AEGON Core Eurozone Government Bond Index Fund / AeAM Strategic Liability matching Fund	46,00	68,00	89,92	ML Core Eurozone Gov Bond Index cst
Aegon European Credit Fund	10,00	15,00	20,00	Barclays Euro-Aggregate Corporate Index
Aegon Hypothekenfonds	10,00	15,00	20,00	JP Morgan Gov. Bond Index Traded Neth.
Aegon Tactical Interest Rate Overlay	-	2,00	3,00	Merrill Lynch Europ. Union Gov. Bond

Aandelen	Min.	Strat.	Max.	Benchmark
Aegon World Equity Fund (EUR)	100,00	100,00	100,00	MCSI ACWI (USD, GBP, JPY hedged to €) cst

6.3.2. Beleggingsresultaten

Exclusief afdekking van het renterisico bedroeg de performance in 2014 11,84% (na kosten). Zowel aandelen als vastrentende waarden lieten een positief rendement zien van circa 12%. Beide beleggingscategorieën hebben de benchmark verslagen.

Er wordt belegd in een wereldwijd aandelenfonds in beursgenoteerde aandelen waarbij de belangrijkste valuta's worden afgedekt. Het rendement voor kosten bedroeg 11,98%. Met tactisch beleid heeft de vermogensbeheerder 1,52% extra rendement gegenereerd.

Obligaties hebben in 2014 zelfs beter gendeerd dan aandelen. De totale vastrentende portefeuille exclusief de rentehedge heeft een rendement opgeleverd van 12,22% (voor kosten). Dit is beter dan de benchmark van 10,85%. De outperformance van 1,24% heeft hoofdzakelijk te maken met de renteontwikkeling in 2014. De

sterk gedaalde rente heeft er ook aan bijgedragen dat het totale rendement inclusief de rentehedge uitkomt op 21,37% na kosten. De rentehedge droeg bijna 10% bij aan het totale rendement van de beleggingsportefeuille.

Alle vastrentende fondsen lieten een positief rendement zien. De grootste bijdrage werd geleverd door het hypotheekfonds (12,78% na kosten). Het tactische rente beleid liet ook een zeer positief rendement zien van iets meer dan 61% (na kosten). Het staatsobligatie fonds – dat belegt in de sterkste landen van Europa – steeg met 11,23% in waarde. Bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit bleven wat dat betreft licht achter met bijna 9%.

In 2014 is het belegde vermogen in de beleggingsportefeuille gestegen van 185 miljoen euro naar 222 miljoen euro. Het grootste deel van de stijging wordt verklaard door het resultaat op de beleggingen.

Rendementen excl. SLM, voor kosten (%)	2014		
	Portefeuille	Benchmark	Toegevoegde waarde
Vastrentende waarden (excl. SLM)	12,22	10,85	1,24
Aandelen	11,98	10,31	1,52
Liquiditeiten			
Totaal excl. SLM	12,11	10,69	1,28
Totaal excl. SLM, na kosten	11,84	10,69	1,04

Rendementen excl. SLM, voor kosten (%)	2014		
	Performance	Benchmark	Toegevoegde waarde
Strategic Liability Matching	337,57		
Totaal incl SLM	21,70		
Totaal incl SLM, na kosten	21,37		

6.3.3. Financiële markten

Wereldeconomie

In 2014 liep het beleid van de grote centrale banken in de wereld steeds verder uiteen. De Amerikaanse centrale bank bouwde zijn opkoopprogramma af, terwijl de Japanse centrale bank dit uitbreidde. De groei in de VS was erg volatiel in 2014 maar gemiddeld genomen sterk. De werkloosheid daalt in een rap tempo. Daarnaast wijzen veel indicatoren erop dat de groei voorlopig aanhoudt boven het trendniveau. In Europa is het een ander verhaal. Hier werd de groei nog steeds geremd door verschillende factoren. Met name de bankensector verhoogde zijn kapitaalpositie om te voldoen aan nieuwe regelgeving. Dit had als gevolg dat minder makkelijk werd uitgeleend aan consumenten en bedrijven. Daarnaast proberen overheden hun tekorten terug te dringen en proberen consumenten en bedrijven te besparen door de onzekere economische situatie. Het goede nieuws is dat deze factoren langzaam opgelost worden. In Japan ging men door met "Abenomics": een programma van economische hervormingen die tot doel heeft de deflatie te stoppen en economische groei te verhogen. In 2014 vergrootte de Japanse centrale bank zijn opkoopprogramma, waardoor de Yen in waarde daalde. Dit zorgde voor hogere inflatie. De vraag is of dit ook doorzet in stijgende lonen. Daarnaast verhoogde de regering het BTW tarief om het overheidstekort terug te dringen. Het gevolg was echter een afzwakkende groei. De Chinese economie leek te vertragen in 2014. In sommige steden is er een overaanbod van woningen waardoor de prijzen daalden. De regering probeert te voorkomen dat dit grote implicaties heeft voor de economische groei. Het is echter gezond dat de overspannen bouwsector in China wat afkoelt. We verwachten dat de groei de komende jaren zal afnemen. Dit is echter een natuurlijke overgang van een economie die steeds geavanceerder wordt.

Aandelen

Europese aandelen presteerden in 2014 niet onverdienstelijk. Per saldo was over 2014 het gemiddelde totale rendement 7,8%. Gedurende het jaar was er wel sprake van behoorlijke koersfluctuaties. Bedrijfsresultaten voldeden aan de gematigde verwachtingen van analisten en beleggers en het aanhoudend ruime monetaire

beleid van de Europese Centrale Bank bood steun voor aandelen. Tevens heeft de lagere euro de concurrentiekracht van het Europese bedrijfsleven bevorderd.

2014 was een heel goed jaar voor Noord-Amerikaanse aandelen. De beweeglijkheid was vrij laag gedurende het jaar. Er waren een paar kleine correcties en één grote in oktober. De Amerikaanse en Canadese markten stegen beide gelijk, maar door de depreciatie van de Canadese dollar was het rendement in Amerikaanse dollars fors lager.

De aandelenmarkten in Azië kenden een moeizame start van het jaar, maar konden dankzij een verbetering van het beursstemming vanaf juni de eerder opgelopen verliezen nagenoeg goedmaken.

De Chinese aandelenmarkten stonden onder druk als gevolg van teleurstellende economische data. Initieel zorgden een beperkt stimuleringsprogramma en selectieve monetaire verruiming in het tweede kwartaal voor hoop onder beleggers. Maar het echte vuurwerk vond plaats in het vierde kwartaal: de Chinese centrale bank voerde een onverwachte renteverlaging door en de aandelenbeurs in Shanghai werd opengesteld voor beleggers uit Hong Kong en omgekeerd kregen Chinese beleggers toegang tot de beurs in Hong Kong. Dit zorgde voor scherpe koerswinsten in lokale Chinese aandelen.

In Japan corrigeerde de aandelenmarkt zo'n 10%. Belangrijkste oorzaak van deze correctie was de bezorgdheid over de negatieve invloed op de consumptieve uitgaven van de in april doorgevoerde BTW-verhoging.

Daarnaast drukten toenemende geopolitieke spanningen in het Midden-Oosten, Oekraïne en Rusland, alsmede de zwakke economische groeicijfers in Azië en de Verenigde Staten het beursstemming. Over heel 2015 liet de Japanse aandelenmarkt per saldo een bescheiden koerswinst van 7,6% (MSCI Japan index) noteren, waarvan 6,5% in het vierde kwartaal werd gerealiseerd. Ook waren er grote performance verschillen tussen de sectoren.

Vastrentende waarden

De belangrijkste driver van obligatiemarkten bleef de zoektocht naar rendement. Dit werd gesteund door het verruimende beleid van de centrale banken en de daardoor ruim aanwezige liquiditeit. Gedurende 2014 nam de Duitse 10-jaars rente sterk af. Bij de start van het jaar was de rente 1,93% om te eindigen op 0,54%. De renteversillen tussen de Europese landen waren beweeglijk, maar vertoonden per saldo een forse afname. De gemiddelde vergoeding op bedrijfsobligaties van hoge kredietwaardigheid (BBB en hoger) daalde over het jaar van 1,15% naar 0,88% onder invloed van goede marktstandigheden. Een groot deel van het totale rendement van de index is toe te schrijven aan de dalende rentes op Duitse staatsobligaties.

6.3.4. Beleggingsvooruitzichten

De vooruitzichten voor Europese aandelen zijn gematigd positief. De waarderingen voor Europese aandelen zijn niet laag maar weerspiegelen ook geen sterke winstgroei. De sterke Amerikaanse dollar speelt exporterende bedrijven in de kaart, terwijl de lagere prijzen voor olie en andere groeistoffen de kosten in toom en de marge op peil houden. Ook de lagere rente als gevolg van het ruime monetaire beleid van de ECB helpt bedrijven de winst te doen groeien doordat financieringskosten laag zijn. De uitkomst van de Griekse verkiezingen leidt tot een vertraging van de hervormingen en minder bezuinigingen en mogelijk het vertrek van Griekenland uit de euro.

Het vooruitzicht voor Noord-Amerikaanse aandelen is onveranderd gematigd positief. Hoewel de waardering en winstmarges aan de hoge kant zijn, is er op korte termijn geen reden tot zorg. De Amerikaanse centrale bank heeft aangegeven de rente te verhogen in het midden van 2015. Dit kan het opwaarts potentieel sterk beperken, maar de sterke economie zorgt ervoor dat de bedrijven gezond blijven.

Sinds het aantreden van premier Abe in december 2012 zijn de aandelenkoersen in Japan met zo'n 70% gestegen. Ondanks deze forse koersstijgingen zijn aandelenwaarderingen in Japan nog steeds aantrekkelijk te noemen. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door de historisch lage waarderingen van Japanse aandelen in 2012, anderzijds doordat de winstverwachtingen voor Japanse bedrijven sterk zijn verbeterd. Daarnaast handelt de Japanse aandelenmarkt tegen een kleine premie over boekwaarde, een flinke discount ten opzichte van andere aandelenmarkten. Hierdoor hebben Japanse aandelen nog voldoende opwaarts koerspotentieel.

Wij verwachten dat de economische groei en de inflatie in de eurozone voor lange tijd laag zullen blijven. Voor de rente betekent dit dat er weinig opwaartse druk zal zijn. De groei blijft laag doordat de investeringen, overheidsuitgaven en consumptie binnen de eurozone beperkt zullen blijven. Daarnaast is de groei in de rest van de wereld, met uitzondering van de Verenigde Staten en Engeland, ook zeer beperkt waardoor Europa niet mee omhoog zal worden getrokken. De grote hervormingen in de grote Europese landen Italië en Frankrijk zijn uitgebleven, waardoor de groei beperkt zal blijven. Daarnaast is de samenwerking in Europa nog zeer matig waardoor een effectief Europa ver weg is. Vanuit regelgeving en monetair beleid voorzien wij ook een

aanhoudende neerwaartse druk op de rente. De ECB zal een ruim accommoderend beleid handhaven. Wij verwachten dat het herstel in beperkte mate optreedt en de rente zeer laag zal blijven. Wij verwachten dat de rendementen van bedrijfsobligaties over 2015 lager zullen uitvallen dan over het afgelopen jaar. Dit is met name ingegeven door de zeer lage rente omgeving waarin de markten zich begeven. Daarnaast kan de stijgende rente in de Verenigde Staten uiteindelijk opwaartse druk gaan uitoefenen op de Europese rentes. De vraag naar bedrijfsobligaties zal daarentegen onverminderd sterk zijn. Dit komt met name door de zoektocht naar rendement en de extra vraag naar bedrijfsobligaties door opkoopprogramma's van de ECB. Wij verwachten een relatief sterke omgeving voor bedrijfsobligaties met bescheiden rendementen voor 2015.

6.4. Financiële resultaten en stand van zaken

6.4.1. Solvabiliteit en liquiditeit

Liquiditeit

De premiebijdragen van de aangesloten ondernemingen zijn circa 9% hoger (2013: 1,3% lager) dan de aan de verzekeraar verschuldigde premies, verhoogd met de pensioenuitvoeringskosten en rekening houdend met de vrijval van de excassokostenopslag. Dit heeft een positief effect op de liquiditeit.

Solvabiliteit

De financiële positie van het pensioenfonds komt tot uitdrukking in de zogeheten dekkingsgraad, die de verhouding aangeeft tussen het pensioenvermogen en de technische voorzieningen. Het pensioenvermogen is daarbij de som van de technische voorzieningen en het vermogen van het pensioenfonds.

De dekkingsgraad bedraagt per ultimo 2014 123,3% (2013: 124,7%).

Het solvabiliteitsrisico is volledig afgedekt middels een garantiecontract met de verzekeraar. Op basis van de bepalingen in de Pensioenwet dient het fonds met ingang van boekjaar 2010 een minimaal vereist eigen vermogen aan te houden; dit is vastgesteld op 25% van de jaarlijkse beheerkosten en bedraagt € 224.267 (te weten 0,11% van de technische voorzieningen). Het vereist eigen vermogen is gelijk gesteld aan het Minimaal Vereist Eigen Vermogen.

Herstelplan

Onder invloed van de financiële crisis is de dekkingsgraad van veel pensioenfondsen eind 2008 sterk gedaald. Deze fondsen moesten voor 1 april 2009 een lange en een korte termijn herstelplan indienen bij DNB. Wat houden deze herstelplannen in?

Lange termijn herstelplan

Als de dekkingsgraad van een pensioenfonds onder het vereist eigen vermogen ligt, maar boven het minimaal eigen vermogen (100,11%), is er sprake van een reservetekort. Pensioenfondsen moeten in dat geval een lange termijn herstelplan opstellen. Dit plan bevat de concrete maatregelen waardoor het fonds binnen een termijn van maximaal vijftien jaar weer voldoet aan het vereist eigen vermogen. Door het herstelplan wordt voorkomen dat het herstel van een groot reservetekort naar achteren wordt verschoven.

Korte termijn herstelplan

Als een pensioenfonds minder eigen vermogen heeft dan het minimaal vereist eigen vermogen (100,11%), is er sprake van een situatie van onderdekking. Pensioenfondsen moeten in dat geval een korte termijn herstelplan opstellen. Het korte termijn herstelplan bevat de concrete maatregelen waardoor het fonds binnen een termijn van maximaal drie jaar weer gaat voldoen aan het minimaal vereist eigen vermogen. In geval van onderdekking kan niet worden geïndexeerd en wordt waardeoverdracht bemoeilijkt. Daarom is het in het belang van de deelnemers dat een dergelijke situatie tijdig wordt hersteld.

Volledig verzekerd

Gezien het feit dat het fonds volledig verzekerd is, hoefde het fonds geen herstelplan op te stellen. Het bestuur is vanzelfsprekend continu bezig met het vormgeven van maatregelen die erop gericht zijn om de financiële situatie van het fonds te verbeteren.

6.4.2. Resultaat pensioenfonds

Het totaal resultaat over het boekjaar bedraagt € 6.263.817 (2013: € 13.088.229). Voor het verkrijgen van inzicht in de verschillende verlies- en winstbronnen die tot dit resultaat hebben geleid is een actuariële analyse gemaakt. Het resultaat van deze analyse is in het onderstaande overzicht vermeld :

	2014	2013
Premiebijdragen werkgevers en werknemers	3.437.735	3.661.817
Kosten pensioenopbouw – garantiecontract	(3.160.482)	(3.891.286)
<i>Resultaat op premies</i>	277.253	(229.469)
Pensioenuitvoeringskosten	(897.070)	(804.632)
Bijdrage kosten (vanuit premiebijdragen)	897.070	804.632
<i>Resultaat op kosten</i>	0	0
Ontvangen en betaalde intrest	556.026	287.651
<i>Resultaat op intrest</i>	556.026	287.651
Uitkeringen deelnemers	(5.157.343)	(4.782.838)
Afkopen aan deelnemers	(69.875)	(70.744)
Uitkeringen verzekering - garantiecontract	5.157.343	4.782.838
Afkopen klein pensioen – garantiecontract	69.875	70.744
<i>Resultaat op uitkeringen</i>	0	0
Binnenkomende waardeoverdrachten	324.409	261.956
Koopsommen waardeoverdrachten	(338.767)	(241.205)
Uitgaande waardeoverdrachten	(107.308)	(381.237)
Afkopen waardeoverdrachten	73.092	268.535
<i>Resultaat op waardeoverdrachten</i>	(48.574)	(91.951)
Toeslagverlening (niet vanuit premiebijdragen)	(4.475.607)	20.000
Uitkering overrente	9.355.946	12.410.598
Aandeel in technisch resultaat	504.340	505.139
Overige baten	94.435	186.261
Overige resultaten	5.479.114	13.121.998
Resultaat boekjaar	6.263.817	13.088.229

6.4.3. Financiële vooruitzichten

De solvabiliteit van het fonds is in hoge mate afhankelijk van de ontwikkelingen op de financiële markten. Met name de ontwikkeling van de rentetermijnstructuur en de ontwikkeling op de aandelenmarkt zijn hierbij van belang. Het bestuur verwacht dat de onzekerheid op de financiële markten voorlopig zal aanhouden. Naar verwachting zal geen sprake zijn van een substantiële verbetering van de solvabiliteit op korte termijn. Het solvabiliteitsrisico is volledig afgedekt middels een garantiecontract met Aegon.

De onzekerheid op de financiële markten leidt ertoe dat geen betrouwbare voorspellingen kunnen worden gedaan over de hoogte het financiële resultaat.

6.4.4. Uitvoeringskosten

In haar Aanbevelingen Uitvoeringskosten van november 2011 heeft de Pensioenfederatie aanbevolen om de kosten van pensioenuitvoering per deelnemer en de kosten van vermogensbeheer in procenten van het gemiddeld belegd vermogen te rapporteren. Het aantal deelnemers is hierbij de som van de actieve deelnemers en pensioengerechtigden.

De integrale kosten van de pensioenregeling kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Pensioenbeheer		
Pensioenuitvoeringskosten	897.070	804.632
Kostenopslagen begrepen in premies verzekering	88.727	96.357
Vermogensbeheer		
Directe kosten vermogensbeheer	9.705	9.495
Indirecte kosten vermogensbeheer verrekend met indirecte beleggingsopbrengsten	515.924	436.294
Transactiekosten	59.057	37.947
Integrale kosten pensioenregeling	<u>1.560.483</u>	<u>1.384.725</u>
Kosten van pensioenbeheer in euro per deelnemer	348	325
De kosten van vermogensbeheer in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,26%	0,24%
De transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,03%	0,02%

6.5. Pension Fund Governance

6.5.1. Code pensioenfondsen

Het bestuur van het pensioenfonds streeft als eindverantwoordelijke uitvoerder van de door sociale partners overeengekomen pensioenregeling naar een optimale kwaliteit, zorgvuldigheid en openheid met betrekking tot die uitvoering. Het bestuur onderschrijft dan ook de Code pensioenfondsen en heeft deze code integraal overgenomen.

Hieronder volgt een beschrijving van hoe het bestuur invulling heeft gegeven aan de diverse principes.

6.5.2. Transparantie, communicatie en openheid

Het bestuur geeft inzicht in de besluitvormingsprocedures. Geldige besluiten kunnen door het bestuur genomen worden in vergaderingen waarin ten minste de helft plus één van de bestuursleden van het bestuur tegenwoordig of vertegenwoordigd is.

Als het aantal bestuursleden van werkgeverszijde ongelijk is aan het aantal bestuursleden van werknemerszijde, wegen de stemmen van de oververtegenwoordigde bestuursleden zoveel minder als nodig om een gelijk stemgewicht van beide geledingen te bereiken.

Het bestuur publiceert jaarlijks een jaarverslag dat voldoet aan de eisen die het Burgerlijk Wetboek en de Raad voor de Jaarverslaggeving daaraan stellen. Het jaarverslag wordt tevens gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel waar het pensioenfonds ingeschreven staat.

Geïnteresseerden kunnen de statuten en het pensioenreglement van het pensioenfonds opvragen bij het fonds. De statuten, reglementen en verdere informatie is tevens te downloaden van de website van het pensioenfonds: <http://www.sportfondsen.nl/pensioenfonds>.

6.5.3. Bestuur

Integere bedrijfsvoering

Het beleid van het bestuur van het fonds is gericht op een integere bedrijfsvoering. Deze verantwoordelijkheid is vastgelegd in artikel 143 van de PW. Dit houdt onder meer in:

- een adequate administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) en risicobeheersing;
- een analyse en beheersing van integriteitsrisico's;
- het voorkomen van belangenverstremgeling;
- een duurzame beheersing van (financiële) risico's.

Deze zaken zijn onder meer uitgebreid vastgelegd in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN), de gedragscode van het fonds en in het jaarverslag.

Functioneren van het bestuur en zelfevaluatie

Het bestuur evalueert (jaarlijks) zijn functioneren zowel collectief als individueel aan de hand van een model. In 2014 heeft onder de leiding van de adviserend actuaris een zelfevaluatie plaatsgevonden. De bespreking van de resultaten hiervan heeft in 2015 plaatsgevonden.

Nieuwe statuten

Na inwerkingtreding van de nieuwe statuten per 1 juli 2014 is de One Tier Board vervangen door een paritair bestuur. De visitatiecommissie is verantwoordelijk voor het intern toezicht op het bestuur.

6.5.4. Verantwoordingsorgaan

Het fonds heeft een verantwoordingsorgaan ingesteld waaraan het bestuur (ten minste twee keer per jaar) verantwoording aflegt over het gevoerde beleid. In dit verantwoordingsorgaan zijn actieve deelnemers, pensioengerechtigden en de aangesloten werkgevers vertegenwoordigd. In het jaarverslag wordt het oordeel van het verantwoordingsorgaan weergegeven alsmede de reactie van het bestuur van het fonds hierop. Hierbij wordt verwezen naar hoofdstuk 3.

Het reglement van het verantwoordingsorgaan en de hierop gewijzigde fondsstatuten zijn per 1 januari 2008 van kracht geworden. De benoeming van de leden van het verantwoordingsorgaan heeft voor het eerst plaatsgevonden in de vergadering van het algemeen bestuur van 16 januari 2008.

Nieuwe statuten

Na inwerkingtreding van de nieuwe statuten per 1 juli 2014 legt het bestuur ten minste twee keer per jaar aan het verantwoordingsorgaan verantwoording af over het gevoerde beleid en is de vertegenwoordiging van de actieve deelnemers uitgebreid tot twee personen. De andere geledingen blijven vertegenwoordigd door één persoon.

6.5.5. Intern toezicht

Na inwerkingtreding van de nieuwe statuten per 1 juli 2014 is de huidige One Tier Board vervangen door een paritair bestuur en heeft het bestuur, na advies van het verantwoordingsorgaan, Basis en Beleid opdracht gegeven een visitatiecommissie voor te stellen. Mevrouw Eikenboom, de heer Verschuren en de heer Borm zijn door het bestuur als leden van de visitatiecommissie benoemd. De visitatiecommissie is verantwoordelijk voor het intern toezicht op het bestuur. Begin 2015 is de eerste visitatie uitgevoerd. Het rapport van de commissie is in het bestuur besproken en een samenvatting van de conclusies is opgenomen in dit jaarverslag.

6.5.6. Deskundigheidsbevordering

Ieder bestuur moet, om inzicht te krijgen in het deskundigheidsniveau van de individuele bestuursleden en te bepalen welk bestuurslid op een bepaald gebied nog opleiding nodig heeft, beschikken over een deskundigheidsplan. Het bestuur van het fonds beschikt reeds enige jaren over een deskundigheidsplan. In dit plan is per bestuurslid aangegeven in welke mate de deskundigheid aanwezig is en of op een bepaald terrein vergroting van de deskundigheid noodzakelijk is. Met het wettelijk incorporeren van de Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur is deskundigheidsbevordering meer dan voorheen een dynamisch onderwerp geworden. Dit is ook terug te vinden in de nieuwe opzet van het deskundigheidsplan.

Het bestuur bepaalt zelf hoe het benodigde deskundigheidsniveau bereikt zal worden. Concreet wordt daarom een opleidingstraject in het deskundigheidsplan opgenomen. Het deskundigheidsplan wordt jaarlijks aangepast en bevat objectieve criteria voor periodieke evaluatie.

Het bestuur heeft besloten om ook het verantwoordingsorgaan in het deskundigheidsplan op te nemen. Een en ander heeft ultimo 2008 een nadere invulling gekregen.

Bij het toetreden van een nieuw bestuurslid wordt diens deskundigheid vastgesteld en die van het gehele bestuur opnieuw beziën. In de loop van 2014 waren zodoende verschillende cursussen voor diverse betrokkenen aan de orde, waarin behalve de deskundigheid op diverse aandachtsgebieden ook competenties van belang zijn. In 2015 zijn, gezien de hogere eisen die in een eigen beheer situatie worden gesteld, verschillende scholingen gepland, zowel voor de leden van het bestuur als voor de leden van het verantwoordingsorgaan.

6.5.7. Vergoedingsregeling

De voorzitter ontvangt een vaste vergoeding. Na advies van het verantwoordingsorgaan is deze vergoeding in 2014 aangepast. De overige bestuursleden namens de werkgever zien af van vergoedingen. De overige leden van het bestuur hebben recht op vacatiegeld voor het deelnemen aan bestuursvergaderingen en aan andere bijeenkomsten waar hun aanwezigheid gewenst is. Reis- en verblijfskosten door de leden van het bestuur in de uitoefening van hun functie gemaakt, worden vergoed.

Ook de leden van het verantwoordingsorgaan hebben recht op vacatiegeld en kostenvergoeding.

Ten aanzien van de hoogte van de vergoedingen geldt dat de zogenaamde SER-vergoedingen worden gevolgd.

6.5.8. Klachten- en geschillenprocedure

Het fonds heeft een klachten- en geschillenprocedure opgesteld. Klachten en geschillen kunnen worden ingediend bij de secretaris van de Commissie van Beroep. In het boekjaar zijn geen klachten of geschillen aanhangig gemaakt.

6.6. Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het bestuur is van mening dat het pensioenfonds een maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft. Hierin past ook maatschappelijk verantwoord beleggen.

Dat betekent dat het bestuur de mening heeft dat het pensioenfonds niet dient te beleggen in ondernemingen die in strijd handelen met deze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Aegon, als vermogensbeheerder van het pensioenfonds, volgt dit beleid. De beleggers van Aegon sluiten met hun beleggingsbeleid aan bij de Code of Conduct die Aegon wereldwijd voert. Deze (hoge) standaarden gelden voor de bedrijven waarin Aegon belegt. De beleggingen volgens deze Code of Conduct sluiten actieve beleggingen in bedrijven die clusterbommen en chemische wapens produceren, ernstige milieuverontreinigende bedrijven en bedrijven die kinderarbeid toestaan uit.

Hierbij past de kanttekening dat de verschillende Social Responsible Indices verschillende maatstaven hanteren in hun definitievorming. En ook deskundige wetenschappers op dit gebied blijken nauwelijks in staat exact te formuleren hoe in hun ogen de grenzen van toelaatbare gradaties getrokken kunnen worden. Gezien het feit dat het maatschappelijk verantwoord beleggen sector breed een actueel onderwerp van gesprek is, volgt het bestuur de ontwikkelingen op dit gebied nauwlettend.

Amsterdam, 24 juni 2015

Drs. R.P. van Leeuwen
Voorzitter algemeen bestuur

E.J. Tromp
Secretaris bestuur

S. Bruinings
Plv. voorzitter

Ing. M.J. Bijl
Plv. secretaris

S.J. Boer
Bestuurslid

Jaarrekening

7. Balans per 31 december 2014

(Bedragen in euro en na bestemming van het resultaat)

Activa		2014	2013
Verzekeringsdeel technische voorzieningen			
Garantiecontracten	13.2.1	210.189.457	174.884.658
Overige vorderingen uit hoofde van verzekeringsdeel technische voorzieningen	13.2.3	1.261.810	757.470
		211.451.267	175.642.128
Vorderingen en overlopende activa			
Vorderingen uit verzekering	13.3.1	50.036.711	42.522.878
Overige vorderingen	13.3.2	124.503	402.023
		50.161.214	42.924.901
Overige activa			
Liquide middelen	13.4.1	560.493	173.741
Totaal activa		262.172.974	218.740.770

Passiva		2014	2013
Stichtingskapitaal en reserves			
Stichtingskapitaal	13.5.1	8	8
Wettelijke en statutaire reserves	13.5.2	48.224.860	42.465.383
Bestemmingsreserves	13.5.3	1.261.810	757.470
		49.486.678	43.222.861
Technische voorzieningen			
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	13.6.1	212.542.144	174.884.658
Overige schulden en overlopende passiva			
Overige schulden	13.7.1	144.152	633.251
Totaal passiva		262.172.974	218.740.770

8. Staat van baten en lasten over 2014

(Bedragen in euro)

Staat van Baten en Lasten		2014	2013
BATEN			
Premiebijdragen	14.1	4.334.803	4.466.449
Baten uit verzekering	14.2	15.087.504	17.769.319
Overige baten	14.3	650.461	473.912
Totaal baten		20.072.768	22.709.680
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	14.4	5.227.218	4.853.582
Pensioenuitvoeringskosten	14.5	897.070	804.632
- Pensioenopbouw	14.6.1	2.985.446	3.719.880
- Indexering en overige toeslagen	14.6.2	2.935.767	(20.000)
- Rentetoevoeging	14.6.3	5.334.799	5.245.767
- Onttrekking voor pensioenuitkeringen	14.6.4	(5.227.101)	(4.853.665)
- Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	14.6.5	(95.593)	(86.724)
- Wijziging marktrente	14.6.6	31.555.349	(9.603.618)
- Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	14.6.7	265.674	(27.329)
- Wijziging uit hoofde van actuariële uitgangspunten	14.6.8	433.888	(618.121)
- Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen	14.6.9	(530.743)	(729.294)
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		37.657.486	(6.973.104)
Mutatie verzekeringsdeel technische voorzieningen	14.7	(35.304.799)	6.973.104
Kosten pensioenopbouw	14.8	5.283.402	3.871.286
Saldo overdracht van rechten	14.9	48.574	91.951
Totaal lasten		13.808.951	9.621.451
Saldo baten en lasten		6.263.817	13.088.229

Bestemming van resultaat	2014	2013
Wettelijke en statutaire reserves		
Mutatie Algemene Reserve	5.759.477	12.583.090
Mutatie Reserve technische winstdeling	504.340	505.139
Totaal bestemming van het resultaat	6.263.817	13.088.229

9. Kasstroomoverzicht over 2014

(Bedragen in euro)

	2014	2013
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	4.451.390	4.538.916
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	(474.747)	(443.511)
Betaalde premies verzekering	(3.621.188)	(3.989.171)
	355.455	106.234
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	31.297	0
	386.752	106.234
Mutatie liquide middelen		
Liquide middelen ultimo	560.493	173.741
Liquide middelen primo	(173.741)	(67.507)
Mutatie liquide middelen	386.752	106.234

10. Toelichtingen

10.1. Verzekering

Het pensioenfonds heeft voor een periode van vijf jaar zijn pensioenregeling verzekerd bij Aegon Levensverzekering N.V. Het verzekeringstechnische risico is ondergebracht in een garantieovereenkomst die is ingegaan op 1 januari 2010 en een looptijd heeft tot 31 december 2014. De verzekeringsmaatschappij garandeert de tarieven tot en met de einddatum van de overeenkomst en daarna levenslang de op 31 december 2014 gefinancierde pensioenen.

Het pensioenfonds deelt in de technische resultaten welke de verzekeraar behaalt. Jaarlijks wordt het resultaat op sterfte, arbeidsongeschiktheid en mutaties vastgesteld en gereserveerd. Op de einddatum van de overeenkomst heeft het fonds recht op een aandeel van 70% in het gecumuleerde en opgerente technische resultaat. Een eventueel negatief technisch resultaat komt ten laste van de verzekeringsmaatschappij.

De verzekeraar heeft de tegenover de pensioenverplichtingen aangehouden beleggingen ondergebracht in een gesepareerd beleggingsdepot. Hierdoor ontvangt het pensioenfonds jaarlijks de overrente die met dit gesepareerd beleggingsdepot wordt gerealiseerd. Eventuele negatieve overrente wordt echter niet bij het pensioenfonds in rekening gebracht, maar inclusief 4% intrest, doorgeschoven naar het volgende verslagjaar.

Vrij vermogen

Het pensioenfonds beschikt ultimo 2014 over een vrij vermogen dat bij de verzekeraar is belegd in een gesepareerd beleggingsdepot van € 31.204.191 (2013: € 28.321.097).

Over dit vrij vermogen kan door het pensioenfonds te allen tijde vrij worden beschikt. Jaarlijks wordt op basis van het rendement van het beleggingsdepot een intrestbijschrijving aan dit vrije vermogen gedaan.

Volgens de nieuwe richtlijnen RJ610 is deze post opgenomen als onderdeel van de vordering op de verzekeraar.

Negatieve overrente

De (opgerente) negatieve overrente binnen het huidige garantiecontract met verzekeraar Aegon bedraagt ultimo 2014 nihil (2013: nihil). Hierbij is reeds rekening is gehouden met de verrekening van de overrente over het lopende boekjaar. Omdat er sprake is van een garantiecontract, wordt negatieve overrente niet rechtstreeks ten laste van het pensioenfonds gebracht, maar verrekend met mogelijke positieve toekomstige overrentes (na aftrek van de intrestbijschrijving aan het vrije vermogen). Voor deze intrestgarantie die met verzekeraar is overeengekomen, is een garantievergoeding verschuldigd.

10.2. Technische winstdeling

De technische winstdeling wordt jaarlijks in het resultaat van het pensioenfonds verantwoord (op het moment van ontstaan) en niet op het moment van uitkering na afloop van de winstdelingsperiode (1 januari 2015). Het 70% aandeel in het door de verzekeraar gereserveerde (opgerente) technisch resultaat bedraagt ultimo boekjaar 2014 € 1.261.810 aangezien sprake is van een positief cumulatief technisch resultaat tot en met boekjaar 2014 (ad € 1.802.584). Het gaat hierbij om een voorwaardelijke niet direct opeisbare vordering. Het jaarlijkse aandeel in het technisch resultaat wordt vanuit de winstbestemming toegevoegd c.q. onttrokken aan de 'Reserve technische winstdeling' (voor zover sprake is van een gecumuleerd positief technisch resultaat over de lopende winstdelingsperiode). In 2015 en 2016 kunnen nog resultaten voortvloeien in verband met uitlooprisico zieke deelnemers. Daarom wordt het technisch resultaat per 1 januari 2017 beschikbaar gesteld.

11. Toelichting grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

11.1. Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ610), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Voor zover niet anders vermeld worden activa en passiva op nominale waarde gewaardeerd. Activa en passiva in vreemde valuta worden gewaardeerd tegen de koersen per balansdatum. De hieruit voortvloeiende koersverschillen worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

11.2. Opname in de balans of staat van baten en lasten

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

11.3. Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en de regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Schattingswijziging voorziening pensioenverplichtingen 2014

In 2014 heeft het Bestuur bij de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen besloten tot toepassing van de meest recente informatie omtrent levensverwachting (AG Prognosetafels 2014), waarbij rekening is gehouden met ervaringssterfte door het toepassen van correctiefactoren op de sterftekansen die Mercer heeft vastgesteld voor inkomensklasse "Midden". Toepassing van de nieuwste AG-Prognosetafel 2014 heeft per saldo tot een afname van de voorziening pensioenverplichtingen geleid met circa € 0,7 miljoen.

11.4. Belastingen

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

11.5. Verzekeringsdeel technische voorzieningen

Vorderingen uit het verzekeringcontract dat classificeert als garantiecontract worden gelijk gesteld aan de hiertegenover staande voorziening voor pensioenverplichtingen. Bij de waardering van de vordering wordt rekening gehouden met de kredietwaardigheid van de verzekeraar middels een afslag voor kredietrisico.

Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen in verzekeringsovereenkomsten worden verantwoord op het moment van toekenning door de verzekeraar.

In de toelichting op de balans dient, indien sprake is van een verzekeringscontract waarvoor een gesepareerd beleggingsdepot wordt aangehouden, het verloop van de beleggingen zichtbaar te worden gemaakt. Voor de grondslagen van die verloopoverzichten gelden de volgende waarderingsgrondslagen:

Obligaties, hypotheke en aandelen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Voor de participaties in Aegon fondsen betekent dit, dat de intrinsieke waarde per participatie als basis voor de berekening van de actuele waarde wordt gehanteerd.

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

Alle resultaten, zowel gerealiseerde als ongerealiseerde, worden onmiddellijk ten gunste respectievelijk ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

11.6. Vorderingen en overlopende activa

Voor zover noodzakelijk wordt op de vorderingen en overlopende activa een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

11.7. Voorziening pensioenverplichtingen

11.7.1. Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de markttrente.

Bij de berekening van de voorziening voor pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling van betaling wegens arbeidsongeschiktheid is verleend.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- a. De rentevoet is de DNB yield curve per einde jaar (rentetermijnstructuur).
- b. De sterfteskansen zijn ontleend aan de AG prognosetafel 2014 (2013: AG prognosetafel 2012-2062), waarbij rekening is gehouden met ervaringssterfte door het toepassen van correctiefactoren op de sterfteskansen die Mercer heeft vastgesteld voor inkomensklasse "Midden".
- c. Voor het partnerpensioen is aangenomen dat de partner drie jaar jonger is dan de verzekerde man en drie jaar ouder is dan de verzekerde vrouw.

d. Voor mannen worden de volgende gehuwdheidsfrequenties toegepast:

Leeftijd	Gehuwdheidsfrequentie
tot 18 jaar	0
van 18 tot 25 jaar	$0,01 + 0,07 (x-18)$
van 25 tot 35 jaar	$0,50 + 0,04 (x-25)$
van 35 tot 65 jaar	0,90
van 65 jaar en hoger	1

Voor vrouwen worden de volgende gehuwdheidsfrequenties toegepast:

Leeftijd	Gehuwdheidsfrequentie
tot 18 jaar	0
van 18 tot 25 jaar	$0,05 + 0,10 (y-18)$
van 25 tot 30 jaar	$0,75 + 0,02 (y-25)$
van 30 tot 50 jaar	0,85
van 50 tot 65 jaar	$0,85 - 0,01 (y-50)$
van 65 jaar en hoger	1

e. De netto premiereserve wordt verhoogd met een excassoreserve van 1,75% van de netto premiereserve.

f. De schadevoorziening voor verzekerden met vrijstelling van premiebetaling wegens arbeidsongeschiktheid is bepaald als de bruto koopsom voor het nog niet gefinancierde gedeelte van de verzekering.

11.8. Algemene kosten

De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

11.9. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

12. Risicobeheer en derivaten

Het pensioenfonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het pensioenfonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het pensioenfonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het pensioenfonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het pensioenfonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het pensioenfonds de premie voor de aangesloten werkgevers en de deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele indexatie van opgebouwde pensioenrechten.

In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het pensioenfonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen

- Beleggingsbeleid;
- Premiebeleid;
- Verzekeringsbeleid;
- Toeslagenbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyse ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in de jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van onderstaande belangrijkste (belegging)risico's.

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Tot 1 juni 2014 werd er gebruik gemaakt van het Long Duration Overlay Fund om het renterisico deels af te dekken. Na 1 juni wordt de rentegevoeligheid van de vastrentende portefeuille meer in overeenstemming gebracht met de rentegevoeligheid van de verplichtingen door te beleggen in het Strategic Liability Matching Fund (SLM). Het SLM-fonds bestaat uit rente swaps en een buffer die weer bestaat uit staatsobligaties. Door een deel van de strategische portefeuille in het SLM-fonds te beleggen wordt 64% van het renterisico van de verplichtingen afgedekt.

Binnen het Aegon World Equity Fund (EUR) worden valutarisico's in US dollar, Britse pond en Japanse yen naar euro's afgedekt.

Na de overgang op eigen beheer per 1 januari 2015 heeft het bestuur het risicomangement meer aandacht gegeven en een bestuurscommissie hiervoor ingesteld.

12.1. Actuariële risico's

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Langlevensrisico

Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld is verondersteld bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Ondanks dat voor de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen wordt uitgegaan van prudente sterftetekansen, blijft de kans aanwezig dat langer pensioen moet worden uitgekeerd dan is voorzien.

Kortlevenrisico

De kans bestaat dat een deelnemer in het pensioenfonds komt te overlijden en een nabestaanden- en/of wezenpensioen ingaat, waarvoor een extra toevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen moet plaatsvinden. Dit noemen we het kortlevenrisico.

Zowel het langlevens- als kortlevenrisico is volledig verzekerd op grond van de met de verzekeraar gesloten verzekeringsovereenkomst. Dit betekent dat negatieve gevolgen uit hoofde van dit risico voor rekening van de verzekeraar komen.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat voorzieningen moeten worden getroffen in verband met arbeidsongeschiktheid van deelnemers waardoor vrijstelling van premiebetaling en/of een arbeidsongeschiktheidspensioen wordt toegekend. Als de mutatie van de voorziening voor arbeidsongeschiktheid in een jaar uitgaat boven de beschikbare premie(opslag) is sprake van een verlies op arbeidsongeschiktheidsrisico.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico is volledig verzekerd op grond van de met de verzekeraar gesloten verzekeringsovereenkomst. Dit betekent dat negatieve gevolgen uit hoofde van dit risico voor rekening van de verzekeraar komen.

Per 1 januari 2015 is een stop-loss herverzekering afgesloten met Zwitserleven om de overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's te beperken.

12.2. Belangrijkste beleggingsrisico's

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk aandelen, commodities, private equity en vastgoed) verandert door veranderingen in de marktprijzen voor deze waarden. Het structurele marktrisico wordt beheerd binnen het ALM-proces. Daarin wordt een zodanige beleggingsmix vastgesteld dat het marktrisico acceptabel is. De feitelijke beleggingsmix mag binnen vastgestelde bandbreedtes afwijken van de ALM-beleggingsmix. Voor de beheersing van het marktrisico in samenhang met het renterisico wordt gebruik gemaakt van actieve weging van de diverse assetcategorieën en incidenteel gebruik van derivaten.

Valutarisico

De koersverschillen van buitenlandse valuta's ten opzichte van de euro zijn van invloed op het vermogen van het pensioenfonds. Het valutarisico heeft alleen voor de zakelijke waarden naar euro's afgedekt te worden; deze afdekking heeft per 1 december 2007 plaatsgevonden. Dit beleid is in 2015 ongewijzigd.

12.3. Toeslagenrisico

Het bestuur van het pensioenfonds heeft de ambitie de pensioenen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in rente, rendement, looninflatie en demografie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de indexatietoezegging voorwaardelijk is.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft zicht op de mate waarin kan worden geïndexeerd (ook wel aangeduid als de indexatieruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van een nominale rentetermijnstructuur. Omdat er op dit moment geen markt voor financiële instrumenten aanwezig is waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruik gemaakt van een benaderingswijze.

De nominale rente kan worden verminderd met een bepaald (vast) percentage dat de streefindexatie op lange termijn weergeeft. Ook kan gebruik worden gemaakt van de verwachte loon- of prijsinflatie (afhankelijk van het toeslagenreglement).

12.4. Risico van financiële instrumenten

Het pensioenfonds heeft een garantiecontract bij Aegon Levensverzekering N.V. hetgeen betekent dat zij niet is blootgesteld aan prijsrisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, kasstroomrisico en operationeel risico voor zover deze risico's samenhangen met de in het contract opgenomen financiële instrumenten.

Systeemrisico

Systeemrisico is het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale financiële markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds participeert, niet langer verhandelbaar zijn en zelfs hun waarde verliezen. Dit risico is voor het pensioenfonds, evenals voor andere marktpartijen, niet beheersbaar.

12.5. Overige risico's

Kredietrisico verzekeraar

Onder het kredietrisico wordt het solvabiliteits- c.q. faillissementsrisico van de verzekeraar verstaan.

Als gevolg van een herziening van het Besluit Financieel Toetsingskader pensioenfondsen (Besluit FTK) op 1 februari 2011, is het pensioenfonds toegestaan het kredietrisico buiten beschouwing te laten bij de berekening van het Vereist Eigen Vermogen en de waardering van de vordering op de verzekeraar op marktwaarde.

Het bestuur heeft gezien de solvabiliteit van Aegon Levensverzekering N.V. besloten om geen kredietafslag te bepalen op de vordering op de verzekeraar ultimo boekjaar.

Matchingrisico

Dit is het verschil in rentegevoeligheid tussen de beleggingsportefeuille enerzijds en de verplichtingen anderzijds. In beginsel hebben de verplichtingen, vanwege de lange looptijden, een hogere rentegevoeligheid dan de obligaties in de beleggingsportefeuille. Een daling van de rente leidt dan tot een stijging van de verplichtingen, die slechts gedeeltelijk wordt goedge maakt door een stijging van de waarde van de obligatieportefeuille. Om dit risico te beheersen worden de beleggingen zo goed mogelijk afgestemd op de rentegevoeligheid van de verplichtingen. Dit is tot 1 juni 2014 gedaan door toevoeging van het Long Duration Overlay Fund (LDO) aan de reeds bestaande portefeuille, na 1 juni door te beleggen in het Strategic Liability Matching Fund (SLM).

Bestuursrisico

Onder het bestuursrisico wordt het risico verstaan, dat het bestuur op deelgebieden qua kennis en know how tekort schiet, dit al dan niet veroorzaakt door niet voorziene bestuursvacatures. Dit risico wordt binnen de huidige opzet van het pensioenfonds beheersbaar geacht, mede gezien het feit dat het bestuur wordt bijgestaan door een actuariael en beleggingsadviseur, alsmede op financieel gebied door een externe accountant.

Wel zal het bestuur – mede in het kader van Pension Fund Governance én ter beheersing van dit risico - extra aandacht besteden aan de benodigde deskundigheid.

Bestuurdersaansprakelijkheidsrisico

Feitelijk is het bestuurdersaansprakelijkheidsrisico géén risico dat het pensioenfonds raakt. Het gaat hier immers om de persoonlijke aansprakelijkheid van bestuursleden, nadat het fonds op zijn aansprakelijkheid is aangesproken, dan wel indien de aansprakelijkheidsclaim volledig zou moeten worden geweten aan de bestuursleden persoonlijk.

Dit laatstgenoemde risico wordt betrekkelijk gering geacht vanwege zaken als getoetste betrouwbaarheid, bewezen integriteit, geen persoonlijke belangen voor het bestuurderscollectief, geen beleggingshandelingen door bestuursleden en tot slot de zorgvuldige totstandkoming van bestuursbesluiten. Desalniettemin is een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering gesloten ter vermindering van dat risico.

Operationele risico's

Dit is het risico ten gevolge van niet afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Onder deze definitie vallen operationele gebeurtenissen zoals IT-problemen, tekortkomingen van de organisatiestructuur of interne controle, menselijke fouten, bijvoorbeeld de onjuiste afwikkeling van transacties, verkeerde verwerking van gegevens, fraude en externe bedreigingen. Dergelijke risico's worden beheerst door een strakke administratieve organisatie en interne controle, een calamiteitenplan plus uitwijkvoorziening en een gedragscode.

Het bestuur van het pensioenfonds ziet er dan ook op toe dat Aegon voldoende maatregelen neemt om dit risico te minimaliseren. Hier hebben de Beleidsregels Uitbesteding ook aan bijgedragen. Los van hetgeen in de ABTN vermeld staat ter waarborging van een goede administratieve organisatie en interne beheersing beschikt Aegon ook over een calamiteitenplan en een gedragscode waaraan iedere medewerker zich dient te houden.

12.6. Risicoanalyse door De Nederlandsche Bank

Het toezichtsproces van DNB is er onder meer op gericht potentiële problemen te identificeren. Hiertoe is het noodzakelijk een actueel beeld te hebben van alle onder toezicht staande instellingen. Op basis van de risicoanalyse methode FOCUS! worden alle onder toezicht van DNB staande instellingen systematisch in kaart gebracht.

Door de inherente risico's van instellingen en organisatieonderdelen te typeren, en de gehanteerde beheersingsmaatregelen te analyseren wordt binnen de applicatie FOCUS! een risicoprofiel samengesteld. Op basis van dit risicoprofiel kunnen binnen het toezicht prioriteiten worden gesteld. FOCUS! neemt hiermee een centrale rol in binnen het toezichtsproces. FOCUS! vloeit voort uit de lessen van de kredietcrisis en bouwt voort op FIRM, de methodiek die in het verleden bij DNB in gebruik was.

13. Toelichting op de balans

13.1. Algemeen

Belegging in premiebijdragende onderneming(en)

Er vinden geen beleggingen plaats in de premiebijdragende ondernemingen.

Uitlenen van beleggingen

Binnen de Aegon Pools kan security lending plaatsvinden. Over de uitgeleende stukken wordt een kredietrisico gelopen. Om dit kredietrisico zoveel mogelijk te beperken, zijn contractuele afspraken gemaakt ten aanzien van de te verkrijgen zekerheden (collateral). De beheerder toetst dagelijks of de collateral toereikend is en of voldaan is aan de contractuele afspraken.

In het boekjaar heeft geen security lending plaatsgevonden; de in het boekjaar ontvangen fee bedraagt nihil (2013: nihil).

Afdekkingstransacties

Het renterisico van de vastrentende portefeuille werd tot 1 juni 2014 afgedekt middels het zogenaamde Long Duration Overlay Fund. Na 1 juni wordt het renterisico afgedekt door te beleggen in het Strategic Liability Matching Fund (SLM).

13.2. Verzekeringsdeel technische voorzieningen

13.2.1. Garantiecontracten

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Garantiecontracten met beleggingsdepot	210.189.457	174.884.658

Het verloopoverzicht van het verzekeringsdeel van de technische voorziening luidt als volgt:

	2014	2013
Stand primo boekjaar	174.884.658	181.857.762
Pensioenopbouw	2.985.446	3.719.880
Indexering en overige toeslagen	1.518.871	(20.000)
Rentetoevoeging	5.334.800	5.245.767
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	(5.227.101)	(4.853.665)
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	(95.593)	(86.724)
Wijziging marktrente	30.744.134	(9.603.618)
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	265.674	(27.329)
Wijziging actuariële grondslagen	309.311	(618.121)
Overige mutaties	(530.743)	(729.294)
Stand ultimo boekjaar	210.189.457	174.884.658

13.2.2. Garantiecontracten met beleggingsdepot

Bij garantiecontracten bestaat de mogelijkheid om de verzekerde pensioenverplichtingen achter te laten bij de verzekeraar. Beleggingsresultaten komen, indien positief, ten gunste van het pensioenfonds. Indien deze negatief zijn wordt het negatieve resultaat op de balans van het depot geactiveerd. Toekomstige positieve resultaten worden eerst aangewend om geactiveerde negatieve resultaten te verrekenen.

Bij dit contract is een gesepareerd beleggingsdepot geopend waarin de beleggingsportefeuille de volgende samenstelling en het volgende verloop kent (bedragen op marktwaarde).

Totaal beleggingen gesepareerd beleggingsdepot

Deze beleggingen zijn onder te verdelen in de volgende categorieën:

	2014	2013
Aandelen	61.108.052	61.872.062
Vastrentende waarden	138.502.469	114.863.860
Derivaten	22.648.375	8.230.041
Beleggingvorderingen	(334.321)	279.034
Stand ultimo boekjaar	<u>221.924.575</u>	<u>185.244.997</u>

Indeling naar waarderingsniveau

Op basis van deze verscheidenheid en gradaties in waarderingsmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar drie verschillende waarderingsniveaus:

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt;
- Niveau 2: Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata;
- Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

In de onderstaande tabel is de verdeling naar waarderingsniveau weergegeven:

	2014	2013
Niveau 1	0	0
Niveau 2	222.258.896	184.965.963
Niveau 3	0	0
Totaal (excl. Beleggingvorderingen)	<u>222.258.896</u>	<u>184.965.963</u>

De beleggingsfondsen zijn geclassificeerd als niveau 2 of 3 afhankelijk van de onderliggende beleggingen. Vrijwel alle Aegon beleggingsfondsen kennen een dagelijkse intrinsieke waardebepaling, dagelijkse toe- en uittredingsmomenten en hebben voornamelijk beursgenoteerde stukken in portefeuille. Hierdoor hebben de beleggingsfondsen meer het karakter van een niveau 1 belegging. Doordat de beleggingsfondsen zelf geen beursnotering kennen, worden de Aegon beleggingsfondsen als niveau 2 geclassificeerd.

In totalen geven we de volgende specificaties en mutatieoverzichten:

Aandelen

De samenstelling van deze post is als volgt:

	2014	2013
Aandelenbeleggingsfondsen	<u>61.108.052</u>	<u>61.872.062</u>

Het verloop van deze post is als volgt:

	2014	2013
Stand primo boekjaar	61.872.062	55.192.595
Aankopen	929.000	41.000
Verkopen	(7.949.000)	(5.585.000)
Waardeveranderingen	6.255.990	12.223.467
Stand ultimo boekjaar	<u>61.108.052</u>	<u>61.872.062</u>

Dit betreft participaties in het Aegon World Equity Fund (EUR).

Vastrentende waarden

De samenstelling van deze post is als volgt:

	2014	2013
Credit Funds	23.387.995	19.839.288
Hypotheke	22.291.662	18.351.302
Obligatiebeleggingsfondsen	92.822.812	76.673.270
Stand ultimo boekjaar	<u>138.502.469</u>	<u>114.863.860</u>

Het verloop van deze post is als volgt:

	2014	2013
Stand primo boekjaar	114.863.860	114.797.377
Aankopen	25.438.991	10.720.028
Verkopen	(11.115.195)	(6.355.861)
Waardeveranderingen	9.314.813	(4.297.684)
Stand ultimo boekjaar	<u>138.502.469</u>	<u>114.863.860</u>

De samenstelling van de vastrentende portefeuille kan als volgt worden weergegeven:

	2014	2013
Aegon European Credit Fund	23.387.995	19.839.288
Aegon Hypotheken Fonds	22.291.662	18.351.302
Aegon Core Eurozone Government Bond Index Fund	92.822.812	76.673.270
Stand ultimo boekjaar	<u>138.502.469</u>	<u>114.863.860</u>

Bij bovenstaand overzicht is geen rekening gehouden met die delen van de voorziening welke geen feitelijke overretdeling kennen. Dit betreft de aftrek van de voorziening in verband met de reserveverzekering per 1 januari 1990 en 1 januari 2000 (aftrek K(j) en K'(j), een en ander conform de verzekeringsovereenkomst). De waarde van K(j) ultimo 2014 bedraagt € 1.209.131 (2013: € 1.202.325); de waarde van K'(j) ultimo 2014 bedraagt € 2.678.240 (ultimo 2013: € 2.713.205).

Derivaten

De samenstelling van deze post is als volgt:

	2014	2013
Rentederivaten	<u>22.648.375</u>	<u>8.230.041</u>

Het verloop van deze post is als volgt:

	2014	2013
Stand primo boekjaar	8.230.041	9.429.946
Aankopen	13.431.570	762.799
Verkopen	(10.077.988)	(1.180.260)
Waardeveranderingen	<u>11.064.752</u>	<u>(782.444)</u>
Stand ultimo boekjaar	<u>22.648.375</u>	<u>8.230.041</u>

De samenstelling van de beleggingen in derivaten kan als volgt worden weergegeven:

	2014	2013
Aegon Long Duration Overlay	0	5.711.238
Aeam Long Duration Overlay	19.245.485	0
Aegon Tactical Interest Rate Overlay	<u>3.402.890</u>	<u>2.518.803</u>
Stand ultimo boekjaar	<u>22.648.375</u>	<u>8.230.041</u>

Beleggingsoverdrachten

De samenstelling van deze post is als volgt:

	2014	2013
Overige overdrachten	<u>(334.321)</u>	<u>279.034</u>
Stand ultimo boekjaar	<u>(334.321)</u>	<u>279.034</u>

Ten aanzien van het verzekeringscontract gelden de volgende bepalingen bij contractbeëindiging:

De lopende verzekeringen worden premievrij gemaakt, waarbij de uitkeringsgarantie voor de volle duur van de verzekeringen blijft gelden. De voor deze garantie verschuldigde vergoeding zal ten laste van de overrente worden gebracht; indien de overrente in enig jaar niet toereikend is om de garantievergoeding te financieren, zullen deze niet in rekening worden gebracht, maar worden behandeld als negatieve overrente en worden verrekend met toekomstige positieve overrente.

Het systeem van technische winstdeling zal komen te vervallen.

13.2.3. Overige vorderingen uit hoofde van verzekeringsdeel technische voorzieningen

Hieronder zijn opgenomen de vorderingen op Aegon Levensverzekering N.V. die niet onmiddellijk opeisbaar zijn. Het betreft de volgende posten:

	2014	2013
Te vorderen technisch resultaat	1.261.810	757.470

Met de verzekeraar is een technische winstdelingsregeling overeengekomen. Het pensioenfonds krijgt 70% van de cumulatieve technische winst over de contractperiode van 1 januari 2010 tot en met 31 december 2014. Een cumulatief technisch verlies is geheel voor rekening van de verzekeraar. Het over het boekjaar behaalde technisch resultaat bedraagt € 703.017.

13.2.4. Kredietrisico verzekeraar

Als gevolg van een herziening van het Besluit Financieel Toetsingskader pensioenfondsen (Besluit FTK) op 1 februari 2011, is het pensioenfondsen toegestaan het kredietrisico buiten beschouwing te laten bij de berekening van het Vereist Eigen Vermogen en de waardering van de vordering op de verzekeraar op marktwaarde.

Het bestuur heeft gezien de solvabiliteit van Aegon Levensverzekering N.V. besloten om geen kredietafslag te bepalen op de vordering op de verzekeraar ultimo boekjaar.

13.3. Vorderingen en overlopende activa

13.3.1. Vorderingen uit hoofde van verzekering

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Rekening courant Aegon Levensverzekering N.V.	18.832.520	14.201.781
Vrije reserve in gesepareerd beleggingsdepot *	31.204.191	28.321.097
Stand ultimo boekjaar	50.036.711	42.522.878

Ad * Binnen het gesepareerde beleggingsdepot worden naast beleggingen voor de voorziening voor pensioenverplichtingen ook beleggingen voor Vrije middelen aangehouden. Op de passivazijde van het depot is een vrije reserve opgenomen die hier op de balans van het pensioenfonds wordt verantwoord.

13.3.2. Overige vorderingen

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Te vorderen premies	87.456	186.334
Rekening-courant VUTBZ	0	115.128
Nog te ontvangen overgenomen pensioenverplichtingen	0	59.204
RC Sportfondsen Nederland	4.975	10.058
Te vorderen intrest	31.298	31.299
Vooruitbetaalde kosten	774	0
Stand ultimo boekjaar	<u>124.503</u>	<u>402.023</u>

Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar. Op de te vorderen premies is geen voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

13.4. Overige activa

13.4.1. Liquide middelen

Dit betreft saldi van rekeningen bij:

	2014	2013
Rabobank	<u>560.493</u>	<u>173.741</u>
Stand ultimo boekjaar	<u>560.493</u>	<u>173.741</u>

Alle liquide middelen zijn vrij opneembaar.

13.5. Stichtingskapitaal en reserves

13.5.1. Stichtingskapitaal

Het stichtingskapitaal bedraagt € 8 en is gedurende het boekjaar ongewijzigd.

13.5.2. Wettelijke en statutaire reserves

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Algemene reserve	<u>48.224.860</u>	<u>42.465.383</u>

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

	2014	2013
Stand primo boekjaar	42.465.383	29.882.293
Mutatie via resultaatbestemming	<u>5.759.477</u>	<u>12.583.090</u>
Stand ultimo boekjaar	<u>48.224.860</u>	<u>42.465.383</u>

13.5.3. Bestemmingsreserves

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Reserve technische winstdeling	1.261.810	757.470

Het verloop van de verschillende onderdelen van deze post is als volgt:

Reserve technische winstdeling

	2014	2013
Stand primo boekjaar	757.470	252.331
Mutatie via resultaatbestemming	504.340	505.139
Stand ultimo boekjaar	1.261.810	757.470

13.5.4. Solvabiliteit en herstelplan

Solvabiliteit

De solvabiliteit van het pensioenfonds is als volgt:

	2014	2013
Minimaal Vereist Eigen Vermogen	224.267	201.158
Vereist Eigen Vermogen	224.267	201.158

Volgens de Pensioenwet dient een pensioenfonds een Minimaal Vereist dan wel Vereist Eigen Vermogen aan te houden. Voor het aanhouden van een Minimaal Vereist Eigen Vermogen kon tot 1 januari 2010 een vrijstelling van DNB ontvangen worden.

Ultimo boekjaar 2014 is het Minimaal Vereist Eigen Vermogen gelijk gesteld aan 25% van de jaarlijkse uitvoeringskosten. Het totaal van de uitvoeringskosten bedraagt € 897.070 (2013: € 804.632). Op basis hiervan bedraagt het Minimaal Vereist Eigen Vermogen € 224.267. Het Vereist Eigen Vermogen is gelijk gesteld aan het Minimaal Vereist Eigen Vermogen.

Het Vereist Eigen Vermogen dient zodanig van omvang te zijn dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van één jaar over minder waarden beschikt dan de hoogte van de technische voorzieningen.

De dekkingsgraad van het fonds op basis van het FTK bedraagt eind 2014 123,3% (2013: 124,7%). De dekkingsgraad is berekend volgens de volgende formule:

$$\frac{\text{(Balanstotaal Activa -/- Ov. Voorz. -/- Ov. Schulden)}}{\text{Technische Voorzieningen}} * 100\%$$

Technische Voorzieningen

De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als toereikend.

13.6. Technische voorzieningen

13.6.1. Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

	2014	2013
Actieve deelnemers	68.779.117	53.306.963
Arbeidsongeschikte deelnemers	5.099.848	4.983.380
Gewezen deelnemers	44.409.837	37.193.987
Pensioentrekkenden	90.622.978	76.415.413
Netto voorziening pensioenverplichtingen	208.911.780	171.899.743
Excassovoorziening	3.630.364	2.984.915
Stand ultimo boekjaar	212.542.144	174.884.658

Van de gehele Voorziening voor pensioenverplichtingen is een bedrag van € 210.189.457 ondergebracht in een garantiecontract met gesepareerd beleggingsdepot bij Aegon.

De hogere Voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds vind haar oorzaak in de toezegging tot toeslagverlening van 2% voor de actieve, arbeidsongeschikte en gewezen deelnemers waarvoor het fonds de toeslagverlening niet bij Aegon heeft ingekocht.

Het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds kan als volgt worden weergegeven:

	2014	2013
Stand primo boekjaar	174.884.658	181.857.762
Pensioenopbouw	2.985.446	3.719.880
Indexering en overige toeslagen	2.935.767	(20.000)
Rentetoevoeging	5.334.799	5.245.767
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	(5.227.101)	(4.853.665)
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	(95.593)	(86.724)
Wijziging marktrente	31.555.349	(9.603.618)
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	265.674	(27.329)
Wijziging actuariële uitgangspunten	433.888	(618.121)
Overige mutaties	(530.743)	(729.294)
Stand ultimo boekjaar	212.542.144	174.884.658

De posten in de Mutatie van de voorziening voor pensioenverplichtingen (met uitzondering van de regels 'wijziging marktrente' en wijziging 'actuariële uitgangspunten') zijn gebaseerd op de grondslagen zoals die zijn omschreven in Bijlage I en III bij de verzekeringsovereenkomst. Deze grondslagen zijn:

- a. De rentevoet bedraagt 4% per jaar.
- b. De sterftkans zijn ontleend aan de overlevingstafel Collectief 2003. Voor mannen wordt voor het ouderdomspensioen over de gehele duur rekening gehouden met 1 jaar leeftijdsverlaging; voor het partnerpensioen van de verzekerde man wordt rekening gehouden met 2 jaar leeftijdsverhoging tot de pensioendatum en vindt daarna geen leeftijdsaanpassing plaats; voor het partnerpensioen van de medeverzekerde man vindt over de gehele duur geen leeftijdsaanpassing plaats. Voor vrouwen wordt voor het ouderdomspensioen over de gehele duur rekening gehouden met 2 jaar leeftijdsverlaging; voor het partnerpensioen van de verzekerde vrouw wordt rekening gehouden met 2 jaar leeftijdsverhoging tot de

pensioendatum en vindt daarna geen leeftijdsaanpassing plaats; voor het partnerpensioen van de medeverzekerde vrouw vindt over de gehele duur 1 jaar leeftijdsverlaging plaats.

- c. Het tarief voor weduwenpensioen en weduwnaarspensioen wordt berekend naar een uniform leeftijdsverschil van 3 jaar (leeftijd man minus leeftijd vrouw is 3).
In geval van een partnerschap waarbij beide partners van gelijk geslacht zijn, wordt voor de toepassing van het tarief aangenomen dat de medeverzekerde van het andere geslacht is dan zijn of haar werkelijke geslacht.
- d. De partnerfrequenties (inclusief huwelijkspartners en geregistreerde partners) voor verzekeringen met partnerdekking volgens het vijfde CRC-rapport worden gehanteerd.
De gehuwdheidsfrequenties (inclusief geregistreerde partners) voor verzekeringen zonder partnerdekking volgens het vijfde CRC-rapport worden gehanteerd.
De partner- en gehuwdheidsfrequentie op 65-jarige leeftijd wordt ten behoeve van het uitruikbaar partnerpensioen gelijkgesteld aan 1.
Na de datum van ingang van het ouderdompensioen geschiedt reservering van het uitruikbaar partnerpensioen volgens het systeem bepaalde partner.
- e. De netto premiereserve wordt verhoogd met een excassoreserve van 1,75% van de netto premiereserve.
- f. De schadevoorziening voor verzekerden met vrijstelling van premiebetaling wegens arbeidsongeschiktheid is bepaald als de bruto koopsom voor het nog niet gefinancierde deel van de verzekeringen waarvoor vrijstelling van premiebetaling wegens arbeidsongeschiktheid is ingegaan.

Met de regel 'Wijziging actuariële uitgangspunten' wordt, per saldo, alle daaraan voorafgaande mutaties omgerekend van de grondslagen vanuit de verzekeringsovereenkomst naar de sterftetafel die het fonds hanteert, waarbij de rekenrente 4% blijft. De sterftetekansen zijn ontleend aan de AG Prognosetafel 2014, waarbij rekening is gehouden met ervaringssterfte door het toepassen van correctiefactoren op de sterftetekansen die Mercer heeft vastgesteld voor inkomensklasse "Midden". In 2014 is in deze regel tevens opgenomen de overstap, op 31 december, van de voorgaande sterftetafel AG 2012-2062, voor een bedrag van € (691.630).

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur, te weten de DNB zero couponrente. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging markttrente. Het per 31 december gehanteerde intrestpercentage bedraagt gemiddeld 1,87% (2013: 2,75%).

13.6.2. Korte omschrijving van de pensioenregeling

Het pensioenfonds verleent aanspraken op ouderdoms-, pre-, nabestaanden- en wezenpensioen. De aanspraken worden verkregen op basis van een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling.

De belangrijkste onderdelen van de regeling in 2014 zijn:

- De pensioenleeftijd is 65 jaar;
- De opbouw van het ouderdompensioen bedraagt 1,76% van de pensioengrondslag per jaar;
- De franchise bedraagt € 12.251;
- Het nabestaandenpensioen is met ingang van 2010 op risicobasis verzekerd en bedraagt 70% van het te bereiken ouderdompensioen;
- Het wezenpensioen bedraagt 14% van het te bereiken ouderdompensioen;
- De premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is gebaseerd op een 6 klassensysteem;
- Vervroegde ingang van de pensioendatum, variabele hoogte van de uitkeringen en deeltijdpensionering zijn mogelijk;
- Uitstel van het ouderdompensioen tot de leeftijd van 70 jaar is mogelijk;
- De voorwaardelijke toeslagverlening van de actieve deelnemers is gebaseerd op de loonontwikkeling volgens de CAO Recreatie;
- De voorwaardelijke toeslagverlening van de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers is gebaseerd op de consumenten prijsindex (CPI, alle huishoudens), zoals vastgesteld door het CBS.

Per 1 januari 2015 is de pensioenregeling aangepast aan het nieuwe fiscale kader en aan de pensioenregeling van Stichting Pensioenfonds Recreatie: de pensioenleeftijd is verhoogd naar 67 jaar, de opbouw naar 1,788% van de pensioengrondslag. De franchise is vastgesteld op € 12.259. Tevens is vastgelegd dat de versoering van de regeling ook betrekking heeft op de arbeidsongeschikten.

13.7. Overige schulden en overlopende passiva

13.7.1. Overige schulden

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Vooruitontvangen premies	0	66.122
Vooruitontvangen overgenomen pensioenverplichtingen	0	205.662
Nog te betalen overgedragen pensioenverplichtingen	7.559	251.129
Nog te betalen accountantskosten	32.500	38.855
Nog te betalen actuariskosten	2.500	19.053
Nog te betalen administratievergoeding	28.111	34.539
Nog te betalen advieskosten	43.094	14.217
Nog te betalen overige kosten	30.388	3.674
Stand ultimo boekjaar	144.152	633.251

13.8. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

13.8.1. Geactiveerde overrente in gesepareerd beleggingsdepot

In het bij de verzekeraar aangehouden gesepareerde beleggingsdepot is sprake van een zogenaamde geactiveerde overrente. Het fonds kent deling in de in het depot behaalde overrendementen (verschil tussen behaald beleggingsrendement en benodigde intrest); positieve resultaten worden ten gunste van het fonds in rekening-courant geboekt.

Eventuele negatieve rendementen worden niet ten laste van het fonds gebracht, maar worden in het depot geactiveerd en verrekend met eventuele toekomstige positieve rendementen. De hoogte van de geactiveerde negatieve overrente bedraagt ultimo boekjaar nihil (ultimo 2013: nihil).

In de met de verzekeraar afgesloten verzekeringsovereenkomst is bepaald dat, indien het fonds de overeenkomst niet verlengt en de op de einddatum van de overeenkomst opgebouwde aanspraken achterlaat bij de verzekeraar, de op dat moment aanwezige negatieve overrente volledig ten laste van de verzekeraar zal komen.

13.8.2. Langlopende verplichtingen

De Service Level Agreement (SLA), opgenomen in de verzekeringsovereenkomst met Aegon, is eind 2014 beëindigd. Kostenvergoedingen blijven in de toekomst verschuldigd, al worden deze wel eerst verrekend met eventueel beschikbare overrente. Wanneer de overrente ontoereikend is, worden deze kosten niet in rekening gebracht en verrekend met later te behalen overrentebaten.

Aan Sportfondsen Nederland is een bedrag van € 282.000 verschuldigd voor geleverde diensten in het vierde kwartaal 2014. Voor 2015 is een vergoeding van € 290.168 overeengekomen.

Verder zijn er ultimo 2014 geen verplichtingen.

14. Toelichting op de staat van baten en lasten

14.1. Premiebijdragen

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Werkgeversgedeelte	2.141.723	2.176.910
Werknemersgedeelte	2.156.886	2.174.411
VUT-premie	36.194	115.128
Totaal	4.334.803	4.466.449

De totale bijdrage van werkgevers en werknemers bedraagt 19,4% van de pensioengrondslag (2013: 19,4% van de pensioengrondslag). De kostendekkende premie wordt met ingang van 2012 alleen nog op basis van de werkelijk verschuldigde kosten (voor pensioenopbouw, pensioenuitvoering en garantievergoeding) vastgesteld. Dan blijkt het volgende:

	2014	2013
Kosten jaarlijkse pensioenopbouw	3.017.094	3.757.250
Af: Kosten voor Aanwending Spaar-VUT	0	(84.109)
Kosten pensioenuitvoering	897.069	804.631
Garantievergoeding	143.388	134.036
Vrijval excassokostenopslag	(94.435)	(87.090)
Totaal kostendekkende premie	3.963.116	4.524.718

Op basis van bovenstaande blijkt dat de ontvangen premies voldoende zijn om de werkelijk verschuldigde kosten te financieren.

14.2. Baten uit verzekering

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Pensioenuitkeringen uit hoofde van verzekering *	5.227.218	4.853.582
Uitkering technische winstdeling **	504.340	505.139
Uitkering overrente gesepareerd beleggingsdepot ^	9.355.946	12.410.598
Totaal	15.087.504	17.769.319

Ad * Dit betreft de door de verzekeraar aan het fonds betaalde bedragen met betrekking tot de te verrichten uitkeringen. De van de verzekeraar ontvangen uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Ouderdomspensioen	4.126.165	3.853.861
Prepensioen	350.917	322.932
Ongehuwdenpensioen	9.778	8.616
Nabestaandenpensioen	661.533	590.971
Wezenpensioen	8.950	6.458
Afkopen wegens gering pensioen	69.875	70.744
Uitkeringen uit hoofde van verzekering	5.227.218	4.853.582

Ad ** Het pensioenfonds heeft, conform lid 5 bijlage V van de verzekeringsovereenkomst, per 1 januari 2014 recht op uitkering van een positief technisch resultaat. Het fonds neemt een niet direct opeisbare vordering op ter grootte van de tussentijdse aandeel cumulatieve opgerente technische winst. De mutatie in deze vordering wordt als bate verantwoord.

Over boekjaar 2014 is een positief technisch resultaat behaald (ad € 703.017); het aandeel van het fonds in het cumulatief positieve resultaat bedraagt € 1.261.809. Hiermee komt de toename ten opzichte van voorgaand jaar op € 504.339. Na afwikkeling van de periode van 2 jaar voor het uitlooprisico, dus op 1 januari 2017, zal het technisch resultaat worden uitgekeerd.

Ad ^ Deze post is als volgt samengesteld:

	2014	2013
Rendementstoewijzing vrij vermogen	2.883.094	5.325.239
Uitgekeerde overrente	6.366.682	6.968.060
Beheerkosten (inclusief omvangskorting)	106.170	101.360
Kosten Monitoring en UFIEO Rapportage	0	(8.366)
Correctie kosten Monitoring en UFIEO rapportage	0	24.305
Uitkering overrente gesepareerd beleggingsdepot	9.355.946	12.410.598

14.3. Overige baten

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Interestbaten	556.026	287.651
Verrekening excassokosten	94.435	87.090
Ontvangen middelen SpaarVUT	0	99.171
Totaal	650.461	473.912

De interestbaten zijn toegelicht in paragraaf 14.10.

14.4. Pensioenuitkeringen

In totaal is uitgekeerd aan gepensioneerde deelnemers:

	2014	2013
Ouderdomspensioen	4.126.165	3.853.861
Prepensioen	350.917	322.932
Ongehuwdenpensioen	9.778	8.616
Nabestaandenpensioen	661.533	590.971
Wezenpensioen	8.950	6.458
Afkopen wegens gering pensioen	69.875	70.744
Totaal	5.227.218	4.853.582

14.5. Pensioenuitvoeringskosten

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Kosten dienstverlening Sportfondsen Nederland	282.269	272.061
Adviseurskosten	127.050	71.599
Accountantskosten ¹⁾	35.064	28.250
Actuariskosten	26.100	17.314
Bestuurskosten	26.463	26.660
Administratiekostenopslag ²⁾	339.099	333.753
Administratiekostenvergoeding	19.028	18.615
Kosten aanvullende rapportages Aegon	15.683	6.996
Contributies	26.168	29.229
Bankkosten	147	154
Totaal	897.070	804.632

Ad 1 De controle van de jaarrekening, DNB staten en het depotverslag is uitgevoerd door Mazars Paardekooper Hoffman Accountants N.V. (2013: KPMG: Jaarrekening en DNB-jaarstaten, Ernst & Young: depotverslag).

Ad 2 De administratiekostenopslag betreft de aan Aegon verschuldigde administratiekosten. Met ingang van 1 januari 2010 (nieuwe overeenkomst) worden deze kosten afzonderlijk (op basis van handlingentarief) in rekening gebracht.

14.6. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Hier volgt een toelichting op de verschillende componenten van de mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds.

14.6.1. Pensioenopbouw

De pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken die in het boekjaar zijn toegekend. De samenstelling kan als volgt worden weergegeven:

	2014	2013
Bruto premie	2.982.695	3.571.537
Bruto koopsommen	2.751	148.343
Totaal pensioenopbouw	2.985.446	3.719.880

14.6.2. Indexering en overige toeslagen

Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenrechten van de actieve deelnemers jaarlijks aan te passen aan de cao-index. De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Dit betekent dat geen recht op toeslagverlening bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst toeslagverlening kan plaatsvinden. Een eventuele achterstand in de toeslagverlening kan in principe worden ingehaald.

Het pensioenfonds streeft er tevens naar de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenrechten (gewezen deelnemers) jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van de prijsindex. Ook deze toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Dit betekent dat geen recht op toeslagverlening bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst toeslagverlening kan plaatsvinden. Een eventuele achterstand in de toeslagverlening kan in principe worden ingehaald.

De samenstelling kan als volgt worden weergegeven:

	2014	2013
Toeslagverlening actieve en arbeidsongeschikte deelnemers	2.935.767	(20.000)
Totaal toeslagverlening	<u>2.935.767</u>	<u>(20.000)</u>

In 2013 is de opgenomen schatting voor het verwerken van de resterende achterstallige toeslagverlening van een aantal arbeidsongeschikte deelnemers verlaagd.

In 2014 heeft deze post betrekking op de lasten van de toeslagverlening per 1 januari 2014 en - omdat de besluitvorming hieromtrent vóór 31 december 2014 heeft plaatsgevonden - de toeslagverlening per 1 januari 2015.

14.6.3. Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 4,0% (2013: 4,0%) voor een bedrag ad € 5.334.800 (2013 : € 5.245.767).

14.6.4. Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen in de verslagperiode.

De samenstelling kan als volgt worden weergegeven:

	2014	2013
Uitkeringen	(5.157.143)	(4.782.838)
Afkopen klein pensioen	(69.875)	(70.744)
Afkopen aan pensioenfonds	(83)	(83)
Totaal uitkeringen	<u>(5.227.101)</u>	<u>(4.853.665)</u>

14.6.5. Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

De onttrekking met betrekking tot het verslagjaar bedraagt € (95.593) (2013 : € (86.724)).

14.6.6. Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente. Het per 31 december gehanteerde intrestpercentage

bedraagt 1,87% (2013: 2,75%) en is afgeleid van de rentetermijnstructuur, zoals per 31 december 2014 door DNB is gepubliceerd.

De financiële gevolgen uit hoofde van de wijziging van de marktrente met betrekking tot het boekjaar bedraagt € 31.555.349 (2013: € (9.603.618)).

14.6.7. Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder is opgenomen het saldo van de actuariële benodigde koopsommen voor overgenomen pensioenverplichtingen en de vrijval van de voorziening dat betrekking heeft op het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van overgedragen pensioenverplichtingen.

Het saldo kan als volgt worden weergegeven:

	2014	2013
Koopsom overgenomen waardeoverdracht	338.767	241.205
Afkoop overgedragen waardeoverdrachten	(73.093)	(268.534)
Totaal	265.674	(27.329)

14.6.8. Wijziging actuariële grondslagen

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor de gehele bevolking als voor de populatie van het fonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Deze post houdt verband met de omrekening van de grondslagen vanuit de verzekeringsovereenkomst (Collectief 2003) naar de sterftetafel die het fonds hanteert, waarbij de rekenrente 4% blijft. Per 31 december 2014 is het fonds overgegaan op de nieuwe sterftetafel AG 2014.

De omrekening als gevolg van de toepassing van de actuele rentetermijnstructuur in plaats van de rekenrente van 4% is opgenomen onder paragraaf 14.6.6.

	2014	2013
Verschil tafels Collectief 2003 – AG 2012-2062	1.125.518	(618.121)
Verlichting van tafel AG 2012-2062 naar AG 2014	(691.630)	0
Totaal	433.888	(618.121)

14.6.9. Overige mutaties

Het saldo kan als volgt worden weergegeven:

	2014	2013
Technisch resultaat op sterfte	(459.847)	(643.289)
Technisch resultaat op arbeidsongeschiktheid	(70.896)	(86.005)
Totaal	(530.743)	(729.294)

Onder resultaat op sterfte is tevens begrepen het resultaat op flexibilisering, en uitruil van pensioenrechten.

14.7. Mutatie verzekeringsdeel technische voorzieningen

Het saldo kan als volgt worden weergegeven:

	2014	2013
Pensioenopbouw	(2.985.446)	(3.719.880)
Indexering en overige toeslagen	(1.518.871)	20.000
Rentetoevoeging	(5.334.800)	(5.245.767)
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	5.227.101	4.853.665
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	95.593	86.724
Wijziging marktrente	(30.744.134)	9.603.618
Wijziging uit hoofde van overdracht rechten	(265.674)	27.329
Wijziging actuariële uitgangspunten	(309.311)	618.121
Overige mutaties	530.743	729.294
Totaal	(35.304.799)	6.973.104

Hierin is niet meegenomen de toezegging tot toeslagverlening aan actieve, arbeidsongeschikte en gewezen deelnemers, aangezien voor deze deelnemers geen toeslagverlening bij Aegon is ingekocht.

14.8. Kosten pensioenopbouw

Dit zijn de aan de verzekeringsmaatschappij afgedragen bruto premies en koopsommen. Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Bruto premie	3.014.426	3.608.990
Koopsom indexatie actieven en arbeidsongeschikten	81.369	(20.000)
Koopsom indexatie slapers en pensioentrekkenden	2.041.551	0
Koopsom dienstverlating	64	1.562
Koopsom uitruil pensioen	(425)	59.453
Koopsom affinanciering	3.112	87.328
Afkopen aan het pensioenfonds	(83)	(83)
Garantiekosten	143.388	134.036
Totaal	5.283.402	3.871.286

De koopsom indexatie actieven en arbeidsongeschikten is in 2013 negatief. De opgenomen schatting voor het verwerken van de resterende achterstallige indexatie van een aantal arbeidsongeschikte deelnemers is verlaagd.

- 14.9. Saldo overdracht van rechten
Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Overgenomen pensioenverplichtingen	(324.409)	(261.956)
Kosten inkoop pensioenverplichtingen	338.767	241.205
Overgedragen pensioenverplichtingen	107.308	381.237
Baten vrijval pensioenverplichtingen	(73.092)	(268.535)
Totaal	48.574	91.951

Waardeoverdracht betreft de ontvangst van of overdracht aan pensioenfonds of pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige of de nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers, die tot de uitdiensttredingsdatum zijn opgebouwd. De ontvangen koopsommen worden aangewend voor inkoop van extra dienstjaren.

- 14.10. Intrestbaten en -lasten
Het totaal van de posten intrestbaten en intrestlasten kan als volgt worden gespecificeerd:

	2014	2013
Interest rekening courant verzekeraar	524.769	256.352
Interest rekening courant werkgever	31.298	31.299
Totaal interestbaten	556.067	287.651
Totaal interestlasten	41	0
Totaal saldo interestbaten en -lasten	556.026	287.651

- 14.11. Aantal personeelsleden
Bij het pensioenfonds zijn geen werknemers in dienst. De werkzaamheden worden verricht door werknemers die in dienst zijn van de werkgever. De hieraan verbonden kosten worden doorbelast aan het fonds en vormen onderdeel van de post 'Dienstverlening Sportfondsen Nederland', zoals verantwoord onder de Pensioenuitvoeringskosten (zie hoofdstuk 14.5).

- 14.12. Verbonden partijen

Bestuur

Het bestuur voert het beheer van het pensioenfonds en voert de in het reglement vastgelegde pensioenregeling uit. Tevens heeft het bestuur de verantwoordelijkheid tot het doen van pensioenuitkeringen aan de gepensioneerde deelnemers en nabestaanden van (gewezen) deelnemers en voor het voeren van de deelnemersadministratie.

De bezoldiging over het jaar 2014 voor het bestuur bedraagt € 24.770 (2013: € 14.505).

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan geeft een oordeel over het handelen van het bestuur en zijn beleidsvoering. De bezoldiging over het jaar 2014 voor de leden van het verantwoordingsorgaan tezamen bedraagt € 3.690 (2013: € 2.546).

De verhoging van de bezoldiging van zowel bestuur als verantwoordingsorgaan komt voort uit het groter aantal vergaderingen. De vergoeding per vergadering is gelijk gebleven ten opzichte van 2013 en voorgaande jaren.

Amsterdam, 24 juni 2015

Drs. R.P. van Leeuwen
Voorzitter algemeen bestuur

E.J. Tromp
Secretaris bestuur

S. Bruinings
Plv. voorzitter

Ing. M.J. Bijl
Plv. secretris

S.J. Boer
Bestuurslid

Overige gegevens

15. Bestemming saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het pensioenfonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de ABTN.

Voor het verslagjaar wordt voorgesteld het resultaat als volgt te bestemmen.

	2014
Mutatie Algemene Reserve	5.759.477
Mutatie Reserve technische winstdeling	504.340
Totaal bestemming van het resultaat	6.263.817

16. Gebeurtenissen na balansdatum

16.1. Nieuw Financieel Toetsingskader (FTK)

Met ingang van 1 januari 2015 is het nieuwe FTK van kracht. Dit heeft onder andere gevolgen voor:

- De dekkingsgraad van het Fonds. In de gewijzigde rentecurve is de driemaandsmiddeling niet meer van toepassing. Door toepassing van de nieuwe rentetermijnstructuur is de voorziening pensioenverplichtingen per 1 januari 2015 gestegen met circa EUR 21 miljoen. De aanwezige dekkingsgraad komt hiermee uit op 121,2%. Aangezien de stijging van de voorziening pensioenverplichtingen vanwege het garantiecontract tot een gelijke stijging van de activa leidt (de marktwaarde van de gegarandeerde uitkeringen), is de impact op de dekkingsgraad relatief gering.
- De beoordeling van de financiële positie. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van een beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad wordt vastgesteld als het twaalfmaandsgemiddelde van de dekkingsgraden exclusief het garantiecontract. Aangezien er pas vanaf 2015 een voorziening voor eigen risico van het fonds wordt opgebouwd, kan de dekkingsgraad exclusief garantiecontract pas vanaf 31 januari 2015 worden bepaald. De beleidsdekkingsgraad zal daarom tot eind 2015 het gemiddelde zijn van minder dan twaalf maanden. .
- De berekening van de vereiste dekkingsgraad van het Fonds. Onder het nieuwe FTK dienen hogere buffers aangehouden te worden. Voor volledig herverzekerde pensioenfondsen wordt alleen een minimaal vereiste dekkingsgraad bepaald. De vereiste dekkingsgraad is, na de overgang naar eigen beheer per 1 januari 2015, voor het eerst bepaald per 31 maart 2015. De vereiste dekkingsgraad bedroeg toen 120,0% (op basis van nieuw FTK) van de voorzieningen in eigen beheer.

16.2. Beëindiging contract met Aegon en overgang naar eigen beheer

Het pensioenfonds heeft zijn pensioenregeling tot en met 31 december 2014 verzekerd bij Aegon Levensverzekering N.V., waarbij de verzekeringstechnische risico's zijn ondergebracht in een garantiecontract. De overeenkomst met Aegon Levensverzekering N.V. is per 31 december 2014 beëindigd, waarbij is overeengekomen dat de tot en met 31 december 2014 opgebouwde rechten premievrij achterblijven bij Aegon Levensverzekering N.V.

Vanaf 1 januari 2015 houdt het pensioenfonds de op te bouwen rechten in eigen beheer.

17. Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Sportfondsen Pensioenfonds te Amsterdam is aan Mercer (Nederland) B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2014.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik onder meer onderzocht of de technische voorzieningen, het Minimaal Vereist Eigen Vermogen en het Vereist Eigen Vermogen toereikend zijn vastgesteld en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangevane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds. Mijn oordeel is gebaseerd op het Financieel Toetsingskader zoals dat op balansdatum van toepassing was.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Ik heb geconstateerd dat de verplichtingen van het pensioenfonds aan het eind van het boekjaar volledig zijn verzekerd door middel van een garantiecontract en dit betrokken bij mijn oordeel.

De technische voorzieningen zijn, in overeenstemming met de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangevane tot balansdatum, sprake van een toereikende solvabiliteit.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140.

De vermogenspositie van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds is naar mijn mening voldoende.
Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheid tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt is.

Amstelveen, 24 juni 2015

Drs. E.J.H.B. Koenders AAG
verbonden aan Mercer (Nederland) B.V.

18. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Het Bestuur van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2014 van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en de staat van baten en lasten over 2014 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschatting neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van het pensioenfonds gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 24 juni 2015
Mazars Paardekooper Hoffman Accountants N.V.

O. Opzitter RA